

Europejskie Dni Dziedzictwa 2-28.09.2017

INFORMATOR

Krajobraz dziedzictwa - dziedzictwo krajobrazu

województwo opolskie

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Narodowy Instytut Dziedzictwa
Oddział Terenowy w Opolu
45-023 Opole, ul. Krawiecka 13, tel. 504162824
e-mail: jbanik@nid.pl
www.nid.pl
www.edd.nid.pl

**NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA**
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Opracowanie: Joanna Banik
Fotografie: Organizatorzy, NID, Stefan Karnicki, Grażyna Kasprzak, Sławomir Mielnik,
Jerzy Stemplewski, Paweł Uchorczak, Urząd Miasta Opola, Andrzej Turło
Na okładce: Panorama Opola, fot. Paweł Uchorczak
Projekt okładki: Grażyna Kasprzak
Opracowanie graficzne, skład, łamanie: Grażyna Kasprzak
Korekta: Beata Józefowicz

Patronat honorowy:

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Minister Środowiska

Wojewoda Opolski

Marszałek Województwa Opolskiego

Prezydent Miasta Opola

Opolski Kurator Oświaty

Izba Adwokacka w Opolu – Okręgowa Rada Adwokacka w Opolu

Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Opolu

ISBN 978-83-63260-79-8

Publikacja sfinansowana ze środków Narodowego Instytutu Dziedzictwa
i Urzędu Miasta Opola

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do zmian w programach!

Szanowni Państwo,

przed nami 25. edycja Europejskich Dni Dziedzictwa pod hasłem „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu”.

Podczas wrześniowego święta zabytków zwrócimy szczególną uwagę na piękno i malowniczość polskich krajobrazów – dużych miast, mniejszych miejscowości i wsi. Będziemy odkrywać krajobraz będący zapisem historii i tradycji kolejnych pokoleń, etapów rozwoju gospodarki, technologii i nauki, a także wrażliwości estetycznej oraz sztuki. Wyraźnie podkreślimy konieczność jego ochrony i potrzebę kształtowania w taki sposób, aby stał się świadectwem szacunku współczesnego pokolenia dla przeszłości i przyszłości, patriotyzmu małych i wielkich ojczyzn. Wartości historyczne, artystyczne i estetyczne zabytków, będących elementem krajobrazu kulturowego, budują poczucie identyfikacji oraz dumy z miejsca zamieszkania wśród społeczności lokalnych.

Wielość form krajobrazu, różna skala jego percepcji, zróżnicowana intensywność i dynamika jego przekształceń umożliwiają wielopłaszczyznowe odczytywanie bogatych treści zakodowanych w otaczającym nas krajobrazie. Różnorodne działania przygotowane w ramach tegorocznej edycji Europejskich Dni Dziedzictwa są tego potwierdzeniem. Mam nadzieję, że wspólne, radosne świętowanie zasieje ziarno refleksji i odpowiedzialności.

Wszyscy jesteśmy częścią krajobrazu, każdy z nas ma wpływ na jego kształt i to od nas zależy, jak będzie wyglądał. Krajobraz to nasza przestrzeń pracy, nauki oraz odpoczynku. Uczmy się go, chrońmy i harmonijnie kształtujmy, bo jest to nasz wspólny obowiązek.

Wszystkim organizatorom serdecznie dziękuję, a Państwu życzę niezapomnianych wrażeń!

Dr hab. Magdalena Gawin
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Generalny Konserwator Zabytków

Szanowni Państwo,

rozpoczynające się Europejskie Dni Dziedzictwa to wydarzenie niezwykle. Dotyka ono tak ważnej i żywotnej sprawy jak wspólne korzenie europejskiej cywilizacji, wskazując nie tylko na duchową i materialną spuściznę pokoleń, ale także na odwieczne współistnienie człowieka z przyrodą.

Tegoroczne dni, odbywające się pod hasłem „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu” kierują naszą uwagę ku ścisłej zależności pomiędzy dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym. A przyrodnicze dziedzictwo Polski to unikat w skali europejskiej. To tutaj bo-

wiem przywróciliśmy Europie zagrożony wyginięciem gatunek – żubra, będący dzisiaj symbolem polskiej działalności w zakresie ochrony przyrody. Tutaj też, dzięki pracy pokoleń przyrodników i leśników, zachowaliśmy bogactwo gatunkowe naszych wspaniałych lasów. I tutaj podziwiamy krajobraz pól uprawnych, układających się w szachownicę przedzieloną wiekowymi miedzami, tak istotnymi dla różnorodności biologicznej.

Potrafimy dziś mądrze zarządzać zasobami i rozsądnie z nich korzystać kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju. Dzięki temu zachowujemy i przekazujemy ten skarb, jakim jest krajobraz ziemi ojczyściej, przyszłym pokoleniom.

Życzę, aby uczestnictwo w wydarzeniach zorganizowanych w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa dostarczyło Państwu niezwykłych wrażeń, stało się radośnym, wspólnym świętowaniem i skłoniło do refleksji nad miejscem człowieka w przyrodzie i jego roli w kształtowaniu krajobrazu.

Andrzej Konieczny
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Środowiska

WOJEWODA OPOLSKI

Szanowni Państwo,

Europejskie Dni Dziedzictwa to jedno z najważniejszych przedsięwzięć upowszechniających polskie dziedzictwo i historię. Dzięki coraz większemu zaangażowaniu organizatorów, w naszym regionie wydarzenia związane z promocją dziedzictwa kulturowego – zarówno materialnego jak i niematerialnego – dają wymierną korzyść mieszkańcom województwa opolskiego i Polsce. Popularyzacja, edukacja i upowszechnianie dziedzictwa przekładają się na wzrost świadomości dotyczącej znaczenia dziedzictwa, na rozwój turystyki, a przede wszystkim na znacznie większe nakłady finansowe na ochronę tego dziedzictwa. W ostatnich dwóch latach rząd polski przeznaczył ponad 5 mln zł na opolskie zabytki, a z Kontraktu Terytorialnego wybrane obiekty otrzymały aż 61 mln złotych. Na tym nie koniec, bowiem przed nami do pozyskania ogromne środki na rewitalizację miejscowości.

Hasło tegorocznej 25. edycji EDD „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu” uświadamia nam, jak bardzo powinniśmy się mentalnie przygotować do planowanych rewitalizacji miast, żeby w nowatorskich pomysłach architektonicznych nie zgubić tego co unikatowe, historyczne, co świadczy o wartościach zabytkowych i co przyciąga turystów.

Życzę Państwu, aby te dwa wrześniowe weekendy były inspiracją do działania i satysfakcją z poszerzenia wiedzy o regionie i podziwiania piękna jego krajobrazów. Życzę Państwu dobrej zabawy, a organizatorom dziękuję za zaangażowanie i uwrażliwianie na potrzeby ochrony dziedzictwa.

Wierzę, że Europejskie Dni Dziedzictwa na stałe zagospodzą w Państwa kalendarzu ważnych wydarzeń kulturalnych.

Violetta Porowska
Wicewojewoda Opolski

Szanowni Państwo,

obchody Europejskich Dni Dziedzictwa od lat odgrywają niezwykle ważną rolę w procesie edukacji i promocji dziedzictwa kulturowego Opolszczyzny. Dzięki dynamicznemu rozwojowi, z każdym rokiem EDD cieszą się nieustannie zainteresowaniem mieszkańców naszego regionu, którzy dzięki tej inicjatywie mogą lepiej poznać i zrozumieć znaczenie zabytków materialnych i wyjątkowych tradycji kulturalnych Śląska Opolskiego.

Samorząd Województwa Opolskiego od samego początku konsekwentnie wspomaga realizację tego ambitnego projektu edukacyjnego. Głęboko wierzę, że tak

wartościowa inicjatywa pozwala utrwać wśród odbiorców szacunek dla historii oraz świadomość potrzeby wspólnej troski o materialne i niematerialne dziedzictwo naszego regionu.

Europejskie Dni Dziedzictwa stanowią rozpoznawalną markę w województwie opolskim i doskonale wpisują się w specyfikę naszego bardzo bogatego kulturowo regionu. Hasło tegorocznej edycji EDD „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu” również ma wspaniałą szansę wybrzmieć w pełni właśnie na Opolszczyźnie. Obdarzone wyjątkową wartością, rozsiane po całym regionie, skarby dziedzictwa przyrodniczego są urzekającymi miejscami, które stanowią niezwykle atrakcyjne otoczenie dla materialnych zabytków – wiekowych skarbów architektury sakralnej, w tym unikatowych świątyń drewnianych, czy też wspaniałych założeń pałacowych i rezydencji. Dziedzictwo przyrodnicze Opolszczyzny we wspaniały sposób pozwala urzeczywistnić ideę połączenia w jedną, harmonijną całość wartości przyrodniczych, krajobrazowych i materialnych.

Liczę na to, że różnorodne wydarzenia organizowane pod szyldem Europejskich Dni Dziedzictwa tradycyjnie dadzą Państwu możliwość atrakcyjnego spędzenia wolnego czasu. Zapraszam wszystkich do czynnego udziału w licznych przedsięwzięciach składających się na bogaty program EDD 2017. Organizatorom i wszystkim uczestnikom tegorocznych obchodów życzę wielu niezapomnianych chwil.

Andrzej Buła
Marszałek Województwa Opolskiego

Szanowni Państwo,

mam zaszczyt zaprosić na 25. Europejskie Dni Dziedzictwa. Wydarzenie, które w naszym województwie jest już marką samą w sobie. Kilkaset wydarzeń odwiedzają dziesiątki tysięcy osób. Hasłem przewodnim wrześniowych spotkań będzie „Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu”.

Organizatorzy zapowiadają, że w tym roku pragną pokazać krajobraz jako zapis działań pokoleń naszych przodków, przedstawić różne historie i tradycje. To temat skrojony na miarę miasta, którego jestem prezydentem. Opole przez cały 2017 rok obchodzi urodziny 800-lecia istnienia zatem nic dziwnego, że krajobraz dziedzictwa prezentujemy na różnych płaszczyznach. Pokazujemy nie tylko piękno naszego miasta, ale także jego wielokulturowość, złożoną i często pełną zakrętów historię. Jeżeli poprzez zabawę i edukację można pokazywać jak zmieniały się, jak powstawały i kształtowały się miasta – w tym nasze Opole – to z tym większą niecierpliwością oczekujemy Europejskich Dni Dziedzictwa.

Jesteśmy miastem o mocno zakorzenionych średniowiecznych tradycjach, jednym z najstarszych w Polsce. Podróż po zabytkach Opola – to podróż przez wieki jego historii. Wiele jest miejsc, które nas – ludzi współczesnych – łączą z przeszłością. Promowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego daje unikalną szansę odkrycia tych i wielu innych zabytków po raz kolejny. Zachęcam Państwa do rodzinnego odkrywania tajemnic Opola i województwa. Organizatorom oraz uczestnikom tegorocznych obchodów życzę wielu niezapomnianych wrażeń, odkryć i mile spędzonych chwil.

To dla mnie wielki zaszczyt, że wszystkie zgłoszone przez organizatorów wydarzenia zostaną objęte m.in. honorowym patronatem prezydenta 800-letniego Miasta Opola.

Arkadiusz Wiśniewski
Prezydent Miasta Opola

Europejskie Dni Dziedzictwa 2017

www.edd.nid.pl

9.09.2017

Wojewódzka Inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa

Opole – Rynek

- godz. 11.00 – **Piastowskie Opole** – spacer tematyczny z panią Urszulą Zajączkowską. Zbiórka przed Ratuszem o godz. 10.55
- godz. 14.30 – uroczyste otwarcie EDD w Województwie Opolskim
- godz. 15.00 – inscenizacja **Asysty Żywieckiej**: pokazy tańca i stroju ludowego
- godz. 16.00 - warsztaty plastyczne **Kolory miasta** – prowadzi **Magdalena Urbaniak-Leśniak**, Narodowy Instytut Dziedzictwa
- godz. 16.00 – warsztaty rękodzielnicze i pokazy dawnego rzemiosła związane z akcesoriami do ogrodów – prowadzi **Dagmara Kostrzewska**, Urząd Miasta Opola
- godz. 16.00-18.00 – gra rodzinna **Na tropie zabytków** – prowadzenie **Iwona Solisz**, Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków

- godz. 16.00-18.00 – **Kalejdoskop muzyczny**, występy artystyczne zespołów seniorów – koordynacja Towarzystwo Przyjaciół Opola
- godz. 16.30 – **8 wieków Opola – co zrobić z tym dziedzictwem?** – debata publiczna na temat znaczenia Opola z udziałem: prof. dr hab. **Michała Lisa** i **Urszuli Zajączkowskiej**
- godz. 16.00-18.00 – bezpłatne porady prawne dla właścicieli obiektów zabytkowych – Wydział Prawa UO, Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków, Izba Adwokacka w Opolu.

Ponadto:

- godz. 11.00-16.00 – bezpłatne zwiedzanie Wieży Piastowskiej w Opolu
- godz. 18.00 – **Muzyczne dziedzictwo** – koncert w Filharmonii Opolskiej. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Urząd Miasta Opola
45-015 Opole, Rynek-Ratusz
tel. 77 4511800, www.opole.pl
Partnerzy:
Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu
Towarzystwo Przyjaciół Opola

Narodowy Instytut Dziedzictwa
Fundacja Dla Dziedzictwa
Wydział Prawa i Administracji UO
Stowarzyszenie
Konserwatorów Zabytków
Izba Adwokacka w Opolu

15.09.2017

16.09.2017

W sobotę **16 września** w godz. **9.00-15.00** zapraszamy do **PSP w Bodzanowicach** na wydanie zorganizowane w ramach EDD pod hasłem **Bodzanowice wczoraj i dziś**, podczas którego powędrujemy śladami przeszłości i teraźniejszości miejscowości.

W programie zwiedzania: kościół jako kolebka ludzkości, opowieści i legendy z pola, ogrodu i lasu

– ślady działalności ludzkiej, Liswarta – rzeka historycznych wspomnień, ocalone od zapomnienia – Miejsca Pamięci Narodowej.

Ponadto wydarzeniu towarzyszyć będą: wystawa i konkurs fotograficzny pod hasłem **Piękno wokół nas** oraz spotkania z mieszkańcami Bodzanowic (przekaz historyczny).

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Publiczna Szkoła Podstawowa w Bodzanowicach
46-312 Bodzanowice, ul. Szkolna 1

9-10.09.2017

Sobota 9 września

- godz. **14.00-15.00** – zwiedzanie Izby Tradycji Śląskiej w Borkach Wielkich
- godz. **15.00-15.30** – lekcja muzealna **Borki Wielkie dawniej i dziś**
- godz. **15.30-16.00** – lekcja muzealna **W komórcie u naszej Omy** – zioła, przetwory i inne skarby natury.

Niedziela 10 września

- godz. **15.00-16.00** – zwiedzanie Izby Tradycji Śląskiej w Borkach Wielkich
- godz. **16.00-16.30** – lekcja muzealna **Jak Ala i As uczyli się pierwszych liter**.
Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Publiczna Szkoła Podstawowa w Borkach Wielkich
46-300 Olesno, Borki Wielkie, ul. Młyńska 8, tel. 34 3596027
www.olesno.pl

W piątek **15 września** o godz. **15.00** zapraszamy na wernisaż wystawy czasowej **600-lecie kościoła pw. św. Mikołaja w Brzegu i 500-lecie Reformacji**.

Ekspozycję będzie można oglądać w Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu w okresie od 15 września do 30 października. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Muzeum Piastów Śląskich
49-300 Brzeg, pl. Zamkowy 1, tel. 77 4163257, 77 41644210
e-mail: sekretariat@zamek.brzeg.pl, www.zamek.brzeg.pl

9-17.09.2017

W ramach tegorocznej edycji EDD, polecamy zobaczyć drzewo morwy białej w Brzegu – relikw sędów morwowych i hodowli jedwabników. Ta wyjątkowa roślina pochodzi z Chin, a uprawiana była

w Europie od XI wieku. Jej liście stanowią karmę dla gąsienic jedwabnika. Otrzymuje się z nich żółty barwnik. W Brzegu posadzono je w 2 poł. XVIII w. za sprawą króla Prus Fryderyka II na wolnych terenach miasta. Rozpoczęło to proces zakładania sędów morwowych, dzięki którym możliwa była hodowla jedwabników na przemysłową niemal skalę. Dzięki tym posunięciom Brzeg zasłynął z produkcji jedwabiu i wyrobów pasmanteryjnych. Do dziś odnaleźć można na terenie miasta pozostałości po osiemnastowiecznych uprawach, zwłaszcza w okolicy ul. Filozofów i ul. Ofiar Katynia. Z historycznego szpaleru drzew morwowych pozostały jedynie ogromne pnie i jeden odrost mający 30 cm w obwodzie – świadek XVIII-wiecznych nasadzeń.

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Poleca:
Narodowy Instytut Dziedzictwa
– Oddział Terenowy w Opolu
45-023 Opole, ul. Krawiecka 13, tel. 77 4230184
e-mail: ot.opole@nid.pl, www.edd.nid.pl, www.nid.pl

16.09.2017

W sobotę **16 września** zapraszamy na festyn w oprawie średniowiecznej, który odbędzie się na boisku byczyńskiego Domu Kultury. Młodzież gimnazjalna oraz osoby dorosłe w strojach stylizowanych na czasy dawne będą odtwarzać życie w średniowiecznej Byczynie. Będziemy opowiadać o dawnym mieście przy średniowiecznej muzyce.

W programie m.in.: warsztaty robienia mąki na kamiennych żarnach, pieczenie podptomyków, warsztaty zielarskie, a także nauka tańca średniowiecznego, nauka malowania ziołami i ognisko z gawędą muzyczną. Będzie też tradycyjny poczęstunek. Szczegóły na www.perunica.pl.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

PERUNICA
SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA

Organizator:
Spółdzielnia Socjalna „Perunica”
46-220 Byczyna, ul. Dworcowa 7, tel. 500082412
e-mail: aniaarkona@gmail.com, www.perunica.pl

9-10.09.2017

Sobota 9 września

W sobotę 9 września o godz. 15.00 zapraszamy do Ekspozeum w Byczynie przy ul. Krótkiej 8 na historyczne reminiscencje bitwy byczyńskiej z 1588 r. przygotowane w formie prezentacji multimedialnej.

O godz. 17.00 – również w Ekspozeum – zapraszamy na spotkanie autorskie z opolską

poetką Renatą Blicharz pt. **Poetyckie krajobrazy pamięci.**

Niedziela 10 września

W niedzielę 10 września o godz. 18.00 zapraszamy do Ekspozeum na prezentację fragmentów archiwalnych nagrań radiowych na temat Byczyny pt. **Historia mówiona.**

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Stowarzyszenie Ochrony Dziedzictwa Kulturowego Byczyny
46-220 Byczyna, ul. Paruszowicka 12 A/2
e-mail: stowarzyszeniebyczyna@gmail.com

9-17.09.2017

Łąki w okolicach Chrzęstowic należą do sieci obszarów objętych ochroną przyrody **Natura 2000** na podstawie dyrektywy siedliskowej. Na powierzchni ok. 220 ha znajdują się cenne przyrodniczo zbiorowiska łąk wilgotnych z rzędu *Molinietalia caeruleae*. Rozległe przestrzenie akcentowane grupami wierzb potrafią zachwycić o każdej porze roku swoim krajobrazem.

Występujące tu rośliny, podczas kwitnienia tworzą malownicze tło dla licznie pojawiających

się gatunków owadów, a w szczególności motyli. Rusałki, paźzie i modraszki dodają bajkowości niepowtarzalnej scenarii. Łąki szczególnie atrakcyjnie wyglądają spowite w poranne lub wieczorne mgły.

W wiosenne i letnie wieczory nad przepływającą w pobliżu Chrzęstawą koncertują żaby jeziorowe i trawne. Jesienią łąki przybierają odcienie złota, które zimą porą przykrywa srebrzysty woal szronu.

Więcej na:

<http://obszary.natura2000.org.pl>

Poleca:
GoodPoland.com
tel. 600449988
e-mail: b.polaczek@goodpoland.com, www.goodpoland.com
facebook.com/NajpiękniejszeMiejscaWPolsce

10.09.2017

W niedzielę **10 września** w godz. **12.00-17.00** zapraszamy na dzień otwarty w **Kuźni Edardson** w Dolnej niedaleko Leśnicy. W programie m.in. możliwość zwiedzenia i oglądania zabytkowego budynku z jego wyposażeniem, pokaz pracy kowalskiej, w szczególności kucia podków, gwoździ czy prostych narzędzi. Dodatkowo, będzie możliwość zwiedzania niedostępnego na co dzień domu z początku XX w. oraz stodoły z maszynami rolniczymi z ubiegłego wieku. Kuźnia powstała po I wojnie św. i była źródłem utrzymania rodziny do II wojny św., a następnie sporadycznie była używana do śmierci gospodarza w 1965 roku. Niewykorzystywanym budynkiem kuźni zainteresował się Jerzy Królicki, który zafascynowany dawnym rzemiosłem reaktywował kuźnię jesienią 2014 roku. W kuźni młodzi zapalęcy realizują swoją pasję – odtwórstwo przedmiotów użytku codziennego z okresu średniowiecza, a przy tym cały czas się uczą i poznają kolejne tajniki tradycyjnego kowalstwa.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Kuźnia Edardson
 47-100 Dolna, ul. Krótka 3, tel. 535415003, <https://www.facebook.com/edardsonkowl>

W dniach **1-9 września** zapraszamy na **25. Śląski Festiwal im. Ludwiga van Beethovena w Głogówku**. Szczegółowe informacje na temat koncertów: www.silesianbeethovenfestival.com.

W dniach **16-17 września** w godz. **15.00-18.00** zapraszamy do Muzeum Regionalnego w Głogówku na wystawę pt. **Peter Reinhold – ekspresjonizm niemiecki**.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Muzeum Regionalne w Głogówku
 48-250 Głogówek, ul. Słowackiego 1, tel. 77 4373500
 e-mail: kontakt@muzeum.glogowek.pl, www.muzeum.glogowek.pl

1-9 i 16-17.09.2017

25-29.09.2017

W dniach **25-29 września** zapraszamy do spędzania czasu w zabytkowym, zrewitalizowanym Parku Zdrojowym przy Górnym Stawie w Głuchołazach podczas 2. turnusu obozu wolontariackiego organizowanego przy współpracy z Narodowym Instytutem Dziedzictwa.

W programie wiele atrakcji, w tym m.in.: wycieczki z przewodnikiem PTTK po Górach Opawskich, zwiedzanie miasta, plener malarski, zajęcia z gliną i prelekcje nt. historii i ochrony dziedzictwa kulturowego. Szczegółowy program na www.benevolens.eu/wolontariat.html.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Uwaga, ze względu na ograniczoną ilość miejsc – konieczna wcześniejsza rezerwacja.

Organizator:
Fundacja Benevolens
 48-340 Głuchołazy, ul. Lompy 1 B
 tel. 77 4078035

e-mail: biuro@benevolens.eu
www.benevolens.eu
 Partner:
Narodowy Instytut Dziedzictwa

9-17.09.2017

POMNIK
HISTORII

W ramach tegorocznej edycji EDD polecamy zwiedzanie **Parku Krajobrazowego Góra Świętej Anny**, w którym walory przyrodnicze i widokowe ściśle łączą się tworząc unikatowy i niepowtarzalny krajobraz kulturowy. Ze względów historycznych (Powstania Śląskie) i duchowych (Sanktuarium), jest to również niezwykle miejsce na mapie historycznego Górnego Śląska. To także jeden z najpiękniejszych zakątków Opolszczyzny.

Park utworzono w 1988 r. (a w 2010 r. założono na jego terenie jeden z trzech geoparków w kraju) w celu zachowania terenów o najcenniejszych walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, charakterystycznych dla województwa opolskiego. Rozporządzeniem Prezydenta RP z dnia 14 kwietnia 2004 r., Góra św. Anny – komponowany krajobraz kulturowo-przyrodniczy została uznana za Pomnik Historii.

Warto znaleźć czas i zwiedzić ten wyjątkowo piękny zakątek województwa opolskiego!

Poleca:
Narodowy Instytut Dziedzictwa
– Oddział Terenowy w Opolu
45-023 Opole, ul. Krawiecka 13, tel. 77 4230184
e-mail: ot.opole@nid.pl, www.edd.nid.pl, www.nid.pl

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

15.09.2017

W piątek **15 września** o godz. **16.00** zapraszamy na wycieczkę krajoznawczą z cyklu **Poznajemy biskupie wsie – Hajduki Nyskie: gotyckie polichromie i najstarsza grusza w Polsce**.

Wyjazd z Bastionu św. Jadwigi w Nysie, ul. Piastowska 19.

Hajduki Nyskie słyną z wiekowej gruszy domowej mającej około 190 lat, która stała się wizytówką wsi. W miejscowym kościele pw. św. Jerzego, znajdują się – również słynne – gotyckie polichromie z początku XIV w., przedstawiające sceny ze Starego i Nowego Testamentu.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Liczba miejsc ograniczona, obowiązują zapisy!

Organizator:

Oddział PTiK „Tryton” w Nysie

48-300 Nysa, ul. Poznańska 1, tel. 883680078

e-mail: trytonptknysa@gmail.com

9-10 i 16-17.09.2017

W soboty **9 i 16** i niedziele **10 i 17 września** w godz. **9.00-15.00** (soboty) i **12.00-16.00** (niedziele) zapraszamy do zwiedzania pocysterskiego kompleksu zabudowań w tym zabytkowego spichlerza z przełomu XVIII i XIX w., położonego w Jemielnicy przy ul. Wiejskiej.

Będzie również możliwość zwiedzenia kościoła parafialnego pw. **Wniebowzięcia Najświętszej**

Marii Panny, w którym ostatnio odkryto wsporniki i relikty malowideł późnoromańskich. Ponadto w programie spacer edukacyjny po Jemielnicy (zwiedzanie m.in. pomnika poległych żołnierzy francuskich), a także chwila relaksu nad urokliwym stawem kościelnym..

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:zy

Gmina Jemielnica

47-133 Jemielnica, ul. Strzelecka 67, tel. 77 4623526, 77 5561086

e-mail: turystyka@jemielnica.pl, www.jemielnica.pl

8-9.09.2017

Piątek, 8 września

- godz. 10.00 – **Jak powstaje pejzaż - historia pejzażu, metody pracy pejzażysty** – warsztaty plenerowe dla dzieci prowadzone przez plastyka i historyka sztuki **Justynę Łabuś**, zbiórka przy siedzibie Miejskiej Biblioteki Publicznej, ul. Rynek 3
- godz. 17.00 – otwarcie wystawy pt. **Adam Chmielowski – powstaniec, malarz, święty**, Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Rynek 3.

Sobota, 9 września

- godz. 15.00 – **Twierdza Koźle w wymiarze społecznym i gospodarczym** – wykład historyka **Roberta Słoty** zakończony konkursem wiedzy o Twierdzy Koźle oraz **lotem balonem** dla uczestników wykładu i konkursu. **Lot balonem** będzie okazją do zobaczenia dziedzictwa krajobrazu pozostałego po Twierdzy Koźle. Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Rynek 3

- godz. 16.15 – **Rodzinne Czytanki – Spotkanie na wulkanie** – zajęcia edukacyjne dla dzieci na temat Geoparku Krajowego Góra Św. Anny. Filia nr 5 Miejskiej Biblioteki Publicznej, ul. Damrota 32.
Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu
47-200 Kędzierzyn-Koźle, Rynek 3, tel. 77 4823780
e-mail: promocja@mbpkk.pl, www.mbpkk.pl

MBP
KĘDZIERZYN-KOŹLE

9 i 17.09.2017

Sobota 9 września

- godz. 15.00-18.00 wystawa pt. **Karłowickie krajobrazy wczoraj i dziś** eksponowana przed zamkiem przy ul. Młyńskiej, a także spacer tematyczny po wsi z przewodnikiem.

Niedziela 17 września

- godz. 14.00-18.00 spacer historyczny **Dwa**

kościóły i pszczoły – krajobrazy kulturowe ukształtowane przez reformację oraz ks. dr Jana Dzierżona.

Wyjścia o każdej pełnej godzinie. Zbiórka chętnych przy Domu Kultury w Karłowicach przy ul. Brzeskiej 2 a.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Stowarzyszenie Miłośników Karłowic i Kuźnicy Katowskiej im. Ks. dr Jana Dzierżona
46-037 Karłowice, ul. Pokojowa 1
e-mail: sszynkowski@gazeta.pl

15-17.09.2017

II Festiwal Mikołaja z Koźla

Festiwal Mikołaja z Koźla jest podróżą do źródeł Ziemi Kozielskiej. Z pomocą zacnego franciszkanina, odkrywamy historię naszego regionu sprzed 600 lat.

Mikołaj z Koźla jest autorem rękopiśmiennego kodeksu zawierającego cenne informacje na temat obyczajów pogranicza śląsko-morawskiego w okresie średniowiecza. Zabytek powstawał w latach 1416-1423, a jego wielożeczne zapiski obejmują legendy, modlitwy, kazania, informacje medyczne, ale także utwory poetyckie oraz słowno-muzyczne. Rękopis zawiera zapisy unikatowych melodii

chorałowych, a wśród nich zidentyfikowaną ostatnio Wir glauben all an einen Gott (Wszyscy wierzymy w jednego Boga). Jest to najstarsza spośród znanych w Europie notacja tej melodii. W 100 lat po jej zapisaniu przez katolickiego mnicha, **Mikołaja z Koźla** niespodziewanie stała się także hymnem reformacji luterańskiej.

Utwór ten trafił na stałe do liturgii Kościoła ewangelickiego, by następnie okazać się inspiracją dla twórczości wielkich kompozytorów takich jak J.S. Bach, J. Pachelbel, F. Mendelssohn.

Szczególnie znaczenie tegorocznej edycji festiwalu podkreśla zbieżność jubileuszy 600-lecia zapisu

tej melodii w Kodeksie Mikołaja z Koźla oraz obchodzone w tym roku 500-lecie reformacji **Marcina Lutra**. Festiwal ma na celu promocję dziedzictwa historycznego Górnego Śląska oraz wzmocnienie świadomości jego udziału w rozwoju kulturowym nowożytnej Europy.

II Festiwal Mikołaja z Koźla, który odbędzie się

w dniach 15-17 września br. to szczególne wydarzenie kulturalne.

W programie:

Koncerty

Kościół pw. św. Zygmunta i św. Jadwigi Śląskiej w Koźlu:

- 15 września (piątek) – godz. 19.00
- 16 września (sobota) – godz. 16.00 i 19.00
- 17 września (niedziela) – godz. 16.00 i 19.00.

Jarmark Średniowieczny:

- 16 i 17 września – Rynek w Koźlu.

Osada średniowieczna i turniej rycerskie:

- 16 i 17 września – błonia przy **Domu Kultury** „Koźle” przy ul. Skarbowej.

Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle
47-200 Kędzierzyn-Koźle
ul. Piramowicza 32, tel. 77 4034455

e-mail: kultura@kedzierzynkozle.pl
www.kedzierzynkozle.pl
www.mikolajzkozla.pl
www.facebook.com/nicolaydecosla/

W ramach EDD 2017, zapraszamy do indywidualnego zwiedzania kościołów drewnianych powiatu kluczborskiego, które są prawdziwą perełką tego regionu. Liczna grupa kościółków drewnianych (21 obiektów), tworzy charakterystyczny i malowniczy element tutejszego krajobrazu, świadczący nie tylko o historii budowlanej regionu, ale przede wszystkim o losach mieszkańców tych ziem.

Kościółki można zwiedzać po uprzednim skontaktowaniu się z proboszczem parafii, zarządzającym danym obiektem. Aby ułatwić zwiedzanie kościołów oznakowano je specjalnymi tablicami zawierającymi kody QR. Dzięki nim turysta wyposażony w smartfona i dowolną aplikację do odczytu kodów stojąc przed kościółkiem może przenieść się na mobilną stronę internetową <http://qr.powiatkluczborski.pl>, gdzie uzyska informację na temat obiektu.

Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

Poleca:
Starostwo Powiatowe w Kluczborku
46-200 Kluczbork, ul. Katowicka 1, tel. 77 4185218
e-mail: promocja@powiatkluczborski.pl www.powiatkluczborski.pl

9-17.09.2017

15-30.09.2017

Starostwo Powiatowe w Kluczborku serdecznie zaprasza do udziału w konkursie fotograficznym **Pstryknij Powiat Kluczborski**, którego temat nawiązuje do tegorocznego hasła EDD: **Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu**. Fotografie powinny ukazywać krajobraz naszego lokalnego dziedzictwa: piękno miast i malowniczość wsi powiatu kluczborskiego oraz wszystko to, co zawiera w sobie owo pojęcie np.: zapis działalności pokoleń, połączenie krajobrazu kulturowego z naturalnym środowiskiem przyrodniczym. Zachęcamy do odczytania wielowarstwowych treści tematu. Konkurs potrwa do 16 sierpnia 2017 roku.

Wernisaż wystawy pokonkursowej i wręczenie nagród laureatom odbędzie się **15 września** w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Kluczborku. Wystawa pokonkursowa potrwa do 30 września 2017 roku.

Zapraszamy do konkursu, na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody.

konkurs fotograficzny

PSTRYKNIJ!
powiat kluczborski

Szczegółowe informacje można znaleźć w regulaminie konkursu.

Organizator:
Starostwo Powiatowe w Kluczborku
46-200 Kluczbork, ul. Katowicka 1
tel. 77 4185218, fax. 77 418 6520
e-mail: promocja@powiatkluczborski.pl
www.powiatkluczborski.pl

Partner:
Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Kluczborku
46-200 Kluczbork, ul. Karola Miarki 2
tel./faks 77 418 26 12, 77 418 20 34, e-mail:
migbpkluczbork@wp.pl
www.biblioteka.kluczbork.pl

10.09.2017

W niedzielę **10 września** zapraszamy do kościoła pw. **Najświętszej Maryi Panny Różańcowej** w Kruszynie, na wydarzenie połączone z dożynkami wiejskimi.

W programie m.in.:

- godz. **10.00** – Msza św. dziękczynna za dobre plony z ceremoniałem dożynkowym
- godz. **11.00** – koncert organowy
- godz. **11.30** – zwiedzanie kościoła z przewodnikiem i spacer edukacyjny po wsi.

Wstęp wolny, zapraszamy!

Organizatorzy:
Gminna Biblioteka Publiczna w Skarbimierzu
 49-305 Brzeg, ul. Jaśminowa 1 Żłobizna
 tel. 77 458 00 97
 e-mail: gbp-skarbimierz@wp.pl
 www.kultura.skarbimierz.pl

Parafia pw. Najświętszej Maryi Panny Różańcowej w Kruszynie
 49-300 Brzeg, Kruszyna 57, tel. 77 412 5678
 e-mail: kruszyna@archidiecezja.wroc.pl
 Partnerzy:
Sołtys i Rada Sołecka Kruszynie

23.09.2017

W sobotę **23 września** od godz. **15.00** zapraszamy do Krzyszowic na **Piknik historyczny**, organizowany przez **Towarzystwo Przyjaciół Krzyszowic**.

W programie zaplanowano, oprócz warsztatów, inscenizacji, wystawy starych zdjęć miejscowości, pleneru malarskiego, gier i zabaw dla dzieci, także zwiedzanie zabytkowego kościoła, w którym znajdują się najstarsze w Polsce fragmenty wcześniejszego kościoła drewnianego.

Zwiedzanie w godz. **16.00-17.00**.
 Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Towarzystwo Przyjaciół Krzyszowic
 49-332 Olszanka, ul. Krzyszowicka 73, tel. 77 4129013
 Partner:

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Olszance
 49-332 Olszanka, Krzyszowice 72, tel. 77 4129023
 e-mail: gokis.olszanka@interia.pl, www.gokis-olszanka.eu

9-10.09.2017

W sobotę **9** i niedzielę **10 września** w godz. **10.00-13.30** zapraszamy do Muzeum im. Jana Dzierżona w Kluczborku.

W programie bezpłatne zwiedzanie wystawy stałej **Pszczelarstwo dawne i nowe**, wystaw

plenerowych: **Ule** i **Ule figuralne** oraz wystaw czasowych:

- **Zabawki blaszane** – zbiory Miejskiego Muzeum Zabawek w Karpaczu ze zbiorów **Henryka Tomaszewskiego**
- **Na pocztówkowym szlaku – Byczyna** – ze zbiorów własnych.

9 września

- godz. **11.00** – otwarcie wystawy **Okruchy przeszłości... W dawnej szkole**, przygotowanej we współpracy z Archiwum Państwowym w Opolu.

10 września

Prezentacja multimedialna **Był sobie zamek, były sobie mury...** przybliżająca historię dawnego zamku i murów obronnych w Kluczborku.

Organizator:
Muzeum im. Jana Dzierżona w Kluczborku
 46-200 Kluczbork, ul. Zamkowa 10, tel. 77 4182707
 e-mail: muzeum_kluczbork@op.pl, www.muzeum.kluczbork.pl

20.09.2017

W środę **20 września** zapraszamy do udziału w uroczystych obchodach **70. lecia Zespołu Szkół Zawodowych im. Piastów Opolskich w Krapkowicach**. W programie m.in.: wystawy, prezentacje multimedialne i zwiedzanie szkoły.

Dokładny plan obchodów zostanie zamieszczony na stronie internetowej szkoły. W tygodniu przed oraz przez dwa tygodnie po uroczystości od poniedziałku do piątku w szkole będzie można obejrzeć

przygotowane z tej okazji wystawy i ekspozycje oraz zwiedzić zamek. Zainteresowane osoby mogą kierować się do biblioteki szkolnej (w godz. poniedziałek, środa i czwartek: 8.00-16.00, pozostałe dni: 8.00-15.00). Warto wspomnieć, że szkoła mieści się w budynku zamku, o którym najwcześniejsze wzmianki historyczne sięgają 1294 roku.

Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny.
 Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Zespół Szkół Zawodowych im. Piastów Opolskich
 47-300 Krapkowice, ul. Zamkowa 5, tel. 77 4661338, sekretariat: wew. 101
 e-mail: n.mola36@op.pl, www.zamek.krapkowice.pl

9 i 17.09.2017

Arboretum w Lipnie to miejsce szczególnie warte odwiedzenia podczas tegorocznej edycji EDD w województwie opolskim! Jest dostępne bezpłatnie. Magiczny, uwodzący tysiącem kolorów **Ogród Dendrologiczny** jest „domem” dla wielu unikatowych drzew. Przyjeżdżają je oglądać miłośnicy botaniki z kraju i ze świata. Bo to przecież w Lipnie rośnie słynny żywotnik olbrzymi czy tulipanowiec amerykański (Liriodendron tulipifera) należące do najstarszych i największych w Polsce.

Ogród Dendrologiczny w Lipnie koło Niemodlina jest najstarszym arboretum w Polsce, założonym w 1783 r. przez Jana Nepomucena Karola von Praschmę (1756-1822).

Hrabia **Jan Nepomucen Karol von Praschma** (1756-1822) sprowadził je z Ameryki Północnej do swojego ogrodu botanicznego ponad 200 lat temu. Wówczas rośliny te były bardzo rzadkie i kosztowne.

Tu też odnajdziemy wysmukły miłorząb dwukłapowy (*Ginkgo biloba L.*) tzw. japoński (rodzaju męskiego) liczący ponad 200 lat i należący do najwyższych w Polsce. Wytwarza niezwykle, bardzo dekoracyjne liście o wachlarzowatych kształtach. Sprowadzono go prawdopodobnie z Chin, gdzie drzewa te od wieków rosną w ogrodach klasztorów i pałaców.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Lipno” utworzony został w 1998 r. na mocy uchwały Rady Miejskiej w Niemodlinie. Jego powierzchnia wynosi 189,53 ha. Jest częścią składową Obszaru Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie utworzonego w 1988 r., którego celem jest zachowanie zwartego kompleksu leśnego dawnej Puszczy Śląskiej – Przesieki. Celem ochrony zespołu w Lipnie jest zachowanie oraz udostępnienie dla celów turystycznych m.in. dawnego zwierzyńca i parku krajobrazowego hrabiego von Praschmy.

6.09.2017

Odpowiadając na tegoroczne hasło EDD zapraszamy **6 września** na spotkanie, którego idea jest zaprezentowanie dziedzictwa historycznego Łambinowic.

Ta wieś położona na Śląsku Opolskim i oddalona o ok. 40 km na południowy zachód od Opola, zapisała się trwale na kartach historii regionu, Polski i świata. Jej tragiczne dzieje związane są z niemieckimi obozami jenieckimi funkcjonującymi tu w latach wojen, a po ich zakończeniu – obozami dla migrującej ludności cywilnej. Wydarzenia te odcisnęły swoje piętno na Łambinowicach, pozostawiły też materialne ślady: cmentarze wojenne i fragmenty obozowej, a także poligonowej zabudowy. W trakcie spotkania dr **Janina Domska** przypomni także dzieje miejscowości.

Następnie wyruszymy rowerami, wspólnie z przewodnikiem, szlakiem pozostałości po historycznej zabudowie Łambinowic oraz miejsc, związanych z historią poligonu i tworzonych na nim obozów. Wydarzenie rozpocznie się od prelekcji **Janiny Domskiej pt. Od Łambinowicz/Lambinowitz**

do Łambinowic. Początek spotkania godz. 15.00 w budynku Muzeum w Łambinowicach.

Następnie spotkamy się o godz. 16.00 przed budynkiem Muzeum w Łambinowicach. Przejazd rowerami zakończy się w tym samym miejscu o godz. 19.00. Na najbardziej wytrwałych będzie czekał poczęstunek. W tym dniu istnieje możliwość bezpłatnego wypożyczenia roweru z wypożyczalni przy Muzeum (prosimy o kontakt z sekretariatem placówki do 31 sierpnia).

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu
 45-017 Opole, ul. Minorytów 3, tel./fax 77 4537872, 77 4539216
 e-mail: cmjw@cmjw.pl, www.cmjw.pl
 48-316 Łambinowice, ul. Muzealna 4, tel. 77 4343475
 e-mail: lambinowice@cmjw.pl

Sobota 9 września

Spacer edukacyjny i zwiedzanie następujących obiektów:

- godz. 14.00 – budynek dawnej szkoły, obecnie przedszkola, wybudowany w 1947 r. z zachowaną architekturą. – zwiedzanie przedszkola, wystawa fotografii **Szkoła kiedyś**
- godz. 16.00-18.00 pomnik upamiętniający ofiary I wojny światowej
- godz. 16.00-18.00 – kościół pw. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych z 1991 r., prezentacja dokumentująca jego powstanie

Organizatorzy:
Sołectwo – Sołtys Renata Glomb
46-300 Olesno, Łowosów ul. Opolska 39

Publiczne Przedszkole w Łowoszowie
46-300 Olesno, Łowosów, ul. Opolska 64

9-10.09.2017

- godz. 16.00-19.00 – kapliczka przydrożna z 1882 roku.

Niedziela 10 września

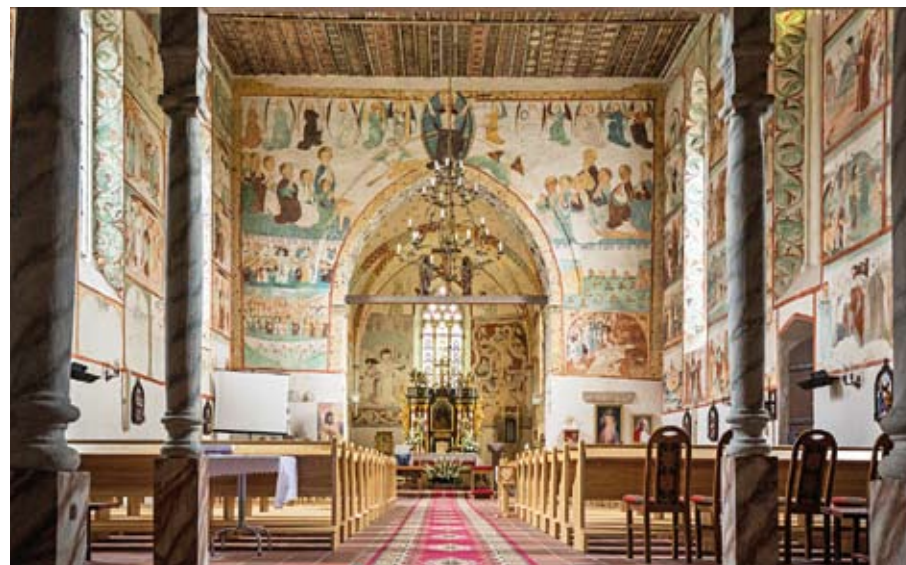
Od godz. 14.00 zwiedzanie:

- budynku Ochotniczej Straży Pożarnej z 1937 r., wystawy starych fotografii, sprzętu strażackiego i punktu organizacji Krwiodawstwa
  - gospodarstwa agroturystycznego „Na krzywej” Państwa Grobelnych, w tym spotkanie z egzotycznymi zwierzętami takimi jak alpaki i owce kame-ruńskie. Dostęp do świeżych, naturalnych produktów spożywczych oraz możliwość ich degustacji.
- Dodatkowo w programie EDD min.: edukacyjny rajd rowerowy **Mała miejscowość – wielka historia**, festyn, ognisko integracyjne, kino – sala kinowa w przedszkolu, prezentacja zachowanych fotografii, koncert chóru **Oleńsis**, wspomnienia mieszkańców – świadków historii, pokaz bojówki strażackiej.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

10.09.2017

Organizatorzy:
Gminna Biblioteka Publiczna
w Skarbmierzu
49-305 Brzeg, ul. Jaśminowa 1 Żłobizna
tel. 77 458 00 97
e-mail: gbp-skarbimierz@wp.pl
www.kultura.skarbimierz.pl

Parafia pw. św. Jakuba Apostoła
49-318 Małujowice, Małujowice 65
tel. 77 4123270, 609774419
zwiedzanie kościoła tel. 663606908
e-mail: malujowice@wp.pl
Partnerzy:
Sołtys i Rada Sołecka Małujowic

W niedzielę 10 września zapraszamy do zwiedzania **Sanktuarium św. Jakuba Apostoła** w Małujowicach połączonego z dożynkami wiejskimi.

W programie m.in.:

- godz. 10.30 – Msza św. dziękczynna za dobre plony z ceremoniałem dożynkowym

- godz. 11.30 – koncert zespołu Cantate Domino ze Skarbmierza i koncert organowy pod hasłem Muzyka Mistrzów w wykonaniu Bartłomieja Pluty
- godz. 12.30 – zwiedzanie kościoła z przewodnikiem dr **Tadeuszem Jurkiem**.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Gotycki kościół pw. św. Jakuba Apostoła w Małujowicach to perła na znanym Szlaku Polichromii Brzeskich. Kościół zyskał przydomek „śląskiej Sykstyny” dzięki jednemu z malowideł, przedstawiającemu Sąd Ostateczny - czyli scenie, która zdobi też watykańską Kaplicę Sykstyńską.

Dziełem sztuki malarskiej jest też strop kościoła w Małujowicach. Powstał ok. 1500 roku. Składa się z 640 desek pokrytych kolorowymi ornamentowymi motywami: geometrycznymi, roślinnymi, zwierzęcymi i heraldycznymi.

10.09.2017

12.09.2017

We wtorek 12 września w godz. 10.00-12.00 uczniowie ze **Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia Szkół Katolickich** w Michałowie opowiedzą historię swojej miejscowości.

Wydarzeniu towarzyszyć będzie wystawa starych widokówek i zdjęć zabytkowych miejsc Michałowa. W programie również spacer edukacyjny szlakiem zabytków po miejscowości.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Publiczna Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia
Przyjaciół Szkół Katolickich w Michałowie
49-332 Olszanka, Michałów 125, tel. 77 4129273
Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Olszance
49-332 Olszanka, Krzyżowice 72, tel. 77 4129023
e-mail: gokis.olszanka@interia.pl, www.gokis-olszanka.eu

16.09.2017

W sobotę **16 września**, zostanie bezpłatnie udostępniony turystom park krajobrazowy w Mosznej – jedno z ulubionych miejsc opolan do wypoczynku i rekreacji na świeżym powietrzu.

Pochodzący z przełomu XIX/XIX w. park krajobrazowy w Mosznej jest największym parkiem krajobrazowym w województwie opolskim. To prawdziwa perełka regionu. Oprócz baśniowego pałacu **Tiele-Wincklerów** z przełomu XIX/XX w. znajdują

się tu wyjątkowe rośliny. Za prawdziwego króla parku w Mosznej można uznać sędziwy dąb szypułkowy rosnący w południowej części parku, blisko ogrodzenia, w sąsiedztwie starej alei pomnikowych dębów szypułkowych, które są uznawane za najstarszy drzewostan parku. Drzewo ma ponad 700 cm w obwodzie pnia. Jego wiek szacowany jest na ok. 400 lat. Być może jest reliktem dawnego lasu lub też świadkiem istnienia wcześniejszego założenia ogrodowego wykorzystanego w kompozycji XVIII-wiecznego ogrodu barokowego.

Z tego okresu pochodzi też aleja lip szerokolistnych znajdująca się po północno-wschodniej stronie pałacu. Warto zobaczyć również wyjątkowej urody sosnę wejmutkę. Ma ponad 100 lat, mierzy ponad 25 m wysokości, a w obwodzie ma prawie 380 cm.

Koniecznym jest też zwrócić uwagę na dwuletnie robinie białe, aleje dębów błotnych i czerwonych, rododendrony i słynne azalie.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Moszna Zamek Sp. z o.o.

47-370 Zielina, ul. Zamkowa 1, tel. 77 4669678, 77 4669679

e-mail: marketing@moszna-zamek.pl, www.moszna-zamek.pl

9-10,16-17.09.2017

Namslau

Wilhelmstraße

Sobota 9 września

W sobotę **9 września** o godz. **16.00** zapraszamy na otwarcie wystawy **Namysłów dziś i przed wiekiem**, prezentującej porównawcze zestawienie współczesnych i archiwalnych fotografii Namysłowa. Wystawa odbywać się będzie w Izbie Regionalnej przy ul. Szkolnej 2.

Sobota 16 września

W sobotę **16 września** o godz. **16.00** zapraszamy na wernisaż wystawy **Odkrywanie łuzickich krajobrazów**, przygotowanej we współpracy ze Stowarzyszeniem Polsko-Serbołużyckim Pro Lusatia. Wystawa obejmuje kilkanaście prac czeskiego fotografa **Milosa Malca**. Izba Regionalna, ul. Szkolna 2.

Niedziele 10 i 17 września

W ramach tegorocznej edycji EDD, zapraszamy do udziału w spacerach edukacyjnych wokół miejskich fortyfikacji Namysłowa połączonych z wejściami na punkt widokowy na szczycie Bramy Krajozłskiej. Zainteresowanych zapraszamy w niedziele **10** oraz **17 września** w godzinach **11.00-16.00**.

Zwiedzanie dla grup zorganizowanym po wcześniejszym ustaleniu terminu!

Dodatkowo, w dniach **22–24 września** gościć będziemy w Namysłowie delegację łuzickiego Stowarzyszenia Studentów.

W programie pobytu przewidujemy m.in. koncerty zespołów muzycznych z Łużyc, na które serdecznie zapraszamy mieszkańców Namysłowa i turystów oraz miłośników kultury łuzickiej.

Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Namysłowski Ośrodek Kultury – Izba Regionalna

46-100 Namysłów, Plac Powstańców Śląskich 2, tel. 781029252

e-mail: mateusz.magda@vp.pl, www.naszynok.pl

9-10 i 16-17.09.2017

Sobota 16 września

• godz. 10.00 – wycieczka **Szlakiem dziedzictwa przyrodniczego Nysy**. Na terenie Nysy występuje się wiele elementów ochrony przyrody. Najważniejszym z nich to: Obszary Natura 2000, Forty Nyskie oraz Zbiornik Nyski, które chronią niezwykle walory przyrodnicze Nysy. W mieście istnieje 5 Pomników Przyrody. Są to wiekowe i olbrzymie drzewa, idealnie wkomponowane w obecny miejski krajobraz naszego miasta. Zbiórka: Bastion św. Jadwigi.

Dodatkowo, podczas EDD w dniach 9-10 i 16-17 września w godz. 9.00-15.00 zapraszamy do zwiedzania multimedialnej trasy turystycznej **Twierdza Nysa**, która przeniesie nas w czasy wojen napoleońskich na Śląsku i przedstawi walkę w korytarzach minerskich oraz wystawy 3D **Chrześcijańskie przystanki pogranicza**, która przybliży nam piękno kościołów i świątyń pogranicza nysko-jesenickiego.

Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Informacja Turystyczna w Nysie – Bastion św. Jadwigi
48-300 Nysa, ul. Piastowska 19, tel. 602654128, 77 4334971
e-mail: bastion@twierdzanysa.com, www.informacja-turystyczna.nysa.pl

Sobota 9 września

• godz. 10.00 – spacer z przewodnikiem trasą turystyczną **Park Kulturowo-Przyrodniczy Twierdzy Nysa**. Trasa ta łączy dwa zabytkowe obiekty forteczne – Bastion św. Jadwigi i Fort Wodny. Szlak ten ma dwie części. Pierwsza, prowadzi bulwarami Nysy Kłodzkiej i pozwala poznać dziedzictwo przyrodnicze miasta Nysa. Druga część trasy, prowadzi przez zabytkowe centrum miasta i prezentuje dziedzictwo kulturowe i krajoznawcze Nysy, wraz z jego najważniejszymi zabytkami. Zbiórka: Bastion św. Jadwigi.

Niedziela 10 września

• godz. 14.00 – wykład pt. **Dziedzictwo nyskich fortyfikacji** oraz spacer z przewodnikiem trasą: Bastion św. Jadwigi – Forteczna Wieża Ciśnień – Fort Prusy – Fort II – Cmentarz Garnizonowy – Obwałowania Wysokie – Bastion św. Jadwigi. Podczas wykładu uczestnicy będą mieli możliwość poznać historię i tajemnice Twierdzy Nysa, a w czasie spaceru krajoznawczego z przewodnikiem odwiedzą obiekty forteczne wchodzące w skład potężnej niedługo Twierdzy Nysa. Zbiórka: Bastion św. Jadwigi.

16-17.09.2017

W dniach **16-17 września** o godz. 12.00 i 13.00 zapraszamy do zwiedzania z przewodnikiem zamku w Niemodlinie pod hasłem **O czym szumią drzewa**. Zbiórka przy moście zamkowym. Tematem zwiedzania będzie historia Zamku Książęcego Niemodlin opowiedziana poprzez pomniki przyrody i zasoby przyrodnicze terenu parkowego. Na terenie zamku jest 7 pomników przyrody z najstarszym 400-letnim cisem. Nazwa każdego z pomników nawiązuje do historii Zamku lub zdarzeń z nim związanych.

Drzewo cis łac. *taxus baccata* „iwo” – nazwa pochodzenia celtyckiego oznaczająca drzewo cisowe. *Iwo* to imię starogermańskie oznaczające „tego, który posiada łuk z drzewa cisowego”, które było popularne w epoce piastowskiej. Św. Iwo jest patronem prawników.

Wstęp wolny!

Organizator:

Fundacja Na Rzecz Zamku Książęcego Niemodlin 1313
49-100 Niemodlin, ul. Rynek 55
tel. 721806379, 608090840
www.zamekwniemodlinie.pl, www.niemodlinzamek.pl

9-10 i 16-17.09.2017

W dniach **9-10 i 16-17 września**, w godz. 10.00-16.00 zapraszamy do samodzielnego zwiedzania Fortu II w Nysie.

W soboty: **9 i 16 września** o godz. 16.30 zapraszamy do zwiedzania Fortu II w Nysie z przewodnikiem.

Ponadto w niedzielę **10 września** w godz. 10.00, 12.00 i 14.00 zapraszamy do zwiedzania z przewodnikiem Reduty Kardynalskiej w Nysie.

Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Krzysztof Herman – Fundacja Twierdza Nysa
48-300 Nysa, ul. Piastowska 19
tel. 695355438
e-mail: nysaforty@gmail.com, www.nysaforty.pl

9-10 i 16-17.09.2017

Sobota 9 września

- godz. 12.00 – wykład Edwarda Hałajko Nyskie kamienice i ich mieszkańcy – koniec XIX w. i okres międzywojenny.

Sobota 16 września

- godz. 12.00 – zwiedzanie z przewodnikiem ekspozycji pn. Krajobrazowe dziedzictwo Nysy.

Ponadto, w ramach obchodów tegorocznej edycji EDD, w dniach 9-10 oraz 16-17 września w godz. od 10.00 do 15.00 zapraszamy do zwiedzania ekspozycji stałej i wystaw czasowych Muzeum Powiatowym w Nysie.

Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Muzeum Powiatowe w Nysie
48-300 Nysa, ul. Biskupa Jarosława 11, tel. 77 4332083
e-mail: info@muzeum.nysa.pl, www.muzeum.nysa.pl

8.09.2017

W piątek 8 września o godz. 18.00 Czytelnia Czasopism Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Nysie zaprasza na wernisaż wystawy **Kazimierza Staszkowa pn. Krzyże pokutne i słupy graniczne w powiecie nyskim**. W trakcie wernisażu zostanie przedstawiona prezentacja dotycząca tematu wystawy.

Ekspozycję będzie można oglądać do 21 września br. w godz. otwarcia biblioteki tj. w dniach poniedziałek-piątek od godz. 8.00 do godz. 18.00, w soboty od godz. 8.00 do 14.00.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Nysie
48-300 Nysa, ul. Sukiennicza 2, tel. 77 4332756
e-mail: sekretariat@migbp.nysa.pl, www.migbp.nysa.pl

9-10 i 16-17.09.2017

Sobota 9 września

- godz. 16.30 – wykład pt. **pt. Odznaki Krajoznawcze w PTTK**, podczas którego uczestnicy będą mogli dowiedzieć się jakie rodzaje odznak krajoznawczych funkcjonują w PTTK oraz jak należy te odznaki zdobywać. Będzie też możliwość zweryfikowania książeczek Regionalnej Odznaki Krajoznawczej. Budynek WSTH Nysa przy ul. Poznańskiej 1.

Niedziela 17 września

- godz. 13.00 – spacer z przewodnikiem Miejskim Szlakiem Turystycznym w Nysie. Ten nowy produkt turystyczny powstał w 2016 r. z inicjatywy Urzędu Miejskiego w Nysie. Ma charakter pętli o długości 13 km. Oznaczony jest rombami w barwach miasta (żółto-czerwonych). Start w Bastionie św. Jadwigi, ul. Piastowska 19.

Ponadto zapraszamy na:

- 9-10 września – zwiedzanie z przewodnikiem **Wieży Wrocławskiej**, w godz. 10.00-16.00
- 16-17 września – zwiedzanie z przewodnikiem **Fortecznej Wieży Ciśnień**, w godz. 10.00-16.00.

Wieża Ciśnień położona jest przy ul. Obrońców Tobruku, w pobliżu największego fortu na terenie Twierdzy Nysa – Fortu Prusy. Powstała w 1907 r. i została nazwana na cześć „żelaznego kanclerza” Otto von Bismarcka – Bismarckturm. Początkowo miała pełnić funkcję wieży ciśnień. Odnowiona kilka lat temu, dziś pozwala podziwiać krajobraz twierdzy z lotu ptaka.

Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny!

Oddział PTTK „Tryton” w Nysie
48-300 Nysa, ul. Poznańska 1
tel. 883680078
e-mail: trytonpttknysa@gmail.com

Organizatorzy:
Urząd Miejski w Nysie
48-300 Nysa, Kolejowa 15
www.nysa.eu

Niedziela 10 września

- w godz. 15.00-17.00 zapraszamy do zwiedzania z przewodnikiem cmentarza żydowskiego w Oleśnie.

Niedziela 17 września

- o godz. 13.30-15.00 zapraszamy do zwiedzania z przewodnikiem wyjątkowego kościoła pw. św. Anny w Oleśnie. Kościół pątniczy pw. św. Anny w Oleśnie jest jedną z najoryginalniejszych drewnianych budowli sakralnych w Polsce. Sanktuarium ku czci uwielbianej na Śląsku świętej jest jednym z piękniejszych kościołów drewnianych historycznego Górnego Śląska, a także jednym z najważniejszych kościołów odpustowych w Diecezji Opolskiej. Jego oryginalny i unikatowy w skali kraju kształt, interpretowany jako pięciopłatkowa róża, związany jest z wielowarstwową symboliką chrześcijańską i dawną nazwą Olesna „Rosenberg”. Ze względu na unikatową formę świątynia ta należy do grupy najcenniejszych drewnianych zabytków w Polsce
- w godz. 15.15-16.00 polecamy wycieczkę na cmentarz komunalny – miejsce pamięci narodowej w Oleśnie. Wraz z przewodnikiem zwiedzimy pomnik Powstańców Śląskich – masową

mogilę powstańców poległych w 1921 r., grób powstańca **Feliksa Stróżyka**, dowódcy IV kompanii wchodzącej w skład IV batalionu oleskiego podgrupy „Butrym”, pomnik Lotników Polskich – poświęcony lotnikom polskim z 22 eskadry bombowej, pomnik Powrotu Ziemi Piastowskich do Macierzy, a także grób **Janiny Kłopotckiej** – autorki Rodła, graficznego znaku Związku Polaków w Niemczech.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:
Oleskie Muzeum Regionalne w Oleśnie
 46-300 Olesno, ul. Jaronia 7, tel. 34 3582438
Rzymskokatolicka Parafia pw. Bożego Ciała w Oleśnie
 46-300 Olesno, ul. Kościelna 1

15.09-15.10.2017

W ramach tegorocznej edycji EDD, od **15 września** zapraszamy do obejrzenia autorskich wystaw fotograficznych Jerzego Stemplewskiego pt. **Pół wieku Opola** w jego 800-leciu oraz **Stolice europejskie: Berlin, Paryż, Wiedeń, Budapeszt**

i **Praga**. Wystawy będą eksponowane w galerii Circulus na Politechnice Opolskiej w okresie od 15 września do 15 października 2017 roku.

Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:

Związek Polskich Artystów Plastyków, Polska Sztuka Użytkowa – Okręg Opole
45-015 Opole, Rynek 5, tel. 77 4410830
e-mail: zpap@e.opole.pl, www.zpap.opole.pl
Galeria Circulus, Wydział Budownictwa i Architektury Politechniki Opolskiej
45-061 Opole, ul. Katowicka 48, tel. 77 4498586, 77 4498612

8.09.2017

Zbiórka godz. **18.00** w Galerii Sztuki Współczesnej w Opolu, pl. Teatralny 12.
Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

W piątek **8 września** zapraszamy do udziału w spacerze tematycznym pt. **Architektura międzywojennego Opola. Niedocenione dziedzictwo** z Panią dr inż. arch. **Moniką Adamską**.

Organizator:

Galeria Sztuki Współczesnej w Opolu
45-056 Opole, pl. Teatralny 12, tel. 48 4021235
e-mail: info@galeriaopole.pl, www.galeriaopole.pl

9.09.2017

W sobotę **9 września** w godz. **10.00-13.00** zapraszamy właścicieli zabytków do opolskiego biura posła do Parlamentu Europejskiego **Kazimierza M. Ujazdowskiego** na bezpłatne porady w zakresie możliwości wsparcia ochrony zabytków.

Kazimierz M. Ujazdowski jest nauczycielem akademickim, prawnikiem, dr hab. nauk prawnych, prof. nadzw. Uniwersytetu Łódzkiego. Dwukrotnie sprawował funkcję ministra kultury i dziedzictwa narodowego (2000-2001, 2005-2007). Przywrócił wówczas odpowiedzialność państwa za ochronę zabytków, stworzył podstawy programu edukacji w zakresie dziedzictwa, współtworzył nowoczesną politykę historyczną, powołał do życia Muzeum Historii Polski, wrocławski Ośrodek „Pamięć i Przyszłość” i Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu.

W ramach kampanii przeciwko kłamstwu o polskich obozach koncentracyjnych doprowadził do zmiany przez UNESCO nazwy obozu w Auschwitz. Jest

współtwórcą Instytutu Adama Mickiewicza i współczesnej polskiej dyplomacji kulturalnej. Wspiera opolskie jednostki kultury (w tym zwłaszcza Modelatornię w Teatrze im. Jana Kochanowskiego) i pomysły współprowadzenia przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Łąbinowicach-Opolu.

Organizator:

Biuro Posła do Parlamentu Europejskiego
Kazimierza M. Ujazdowskiego
45-011 Opole, ul. Koraszewskiego 7-9 II p. (bud. Radio Doxa)
e-mail: biuro@ujazdowski.pl, www.ujazdowski.pl

9-10 i 16-17.09.2017

W dwa wrześniowe weekendy **9-10 i 16-17 września** w godz. **10.00-13.00** zapraszamy do zwiedzania zabytkowej siedziby TVP 3 Opole – starej synagogi. Będzie można poznać kulisy produkcji telewizyjnej i spotkać ulubionych dziennikarzy TVP 3 Opole przy pracy. Specjalnie z okazji EDD zapraszamy o godz. **21.00-23.00** na nocne zwiedzanie TVP. Nie zabraknie niespodzianek i atrakcji! Wydarzeniu towarzyszyć będzie specjalna foto ścianka, wystawa zdjęć archiwalnych i zwiedzanie wozu transmisyjnego!

Organizator:
Telewizja Polska S.A. Oddział w Opolu
45-010 Opole, ul. Szpitalna 1, tel. 77 4232791, fax. 77 4232798
e-mail: sekretariat.opole@tvp.pl, www.opole.tvp.pl

Warto przy okazji wspomnieć, że pierwsza bożnica mieszkających w Opolu Żydów powstała w 1840 roku. I, jak można przeczytać w różnych opracowaniach na temat historii Opola, przetrwała do naszych czasów w niemal niezmienionym kształcie. Rolę miejsca kultu pełniła przez ponad pół wieku. Gdy jednak w Opolu zbudowano nową synagogę, większą i znacznie bardziej okazałą, ta dawna zmieniła charakter. Ulokował się tu zakład drukarski. Od 2006 r. rządzi tu słowo mówione i obraz, bo w dawnej, starej synagodze mieści się opolski oddział 3. Programu Telewizji Polskiej.

Telewizja Regionalna to przede wszystkim bieżące informacje z województwa, także publicystyka, programy tematyczne. Od niedawna również telewizja śniadaniowa. Mimo wczesnej pory nadawania programu, ma wielu sympatyków wśród telewidzów. Wiadomo, „Kto rano wstaje...”.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Prosimy o wcześniejsze zgłoszenia zorganizowanych grup.

12.09.2017

We wtorek **12 września** o godz. **17.00** zapraszamy na wykład pt. **W poszukiwaniu dawnych krajobrazów. Wykorzystanie metod nieinwazyjnych w badaniach archeologicznych na Górnym Śląsku**, który będzie wygłoszony przez **Miroslawa Furmanka i Maksyma Mackiewiczica** w siedzibie Muzeum Śląska Opolskiego.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

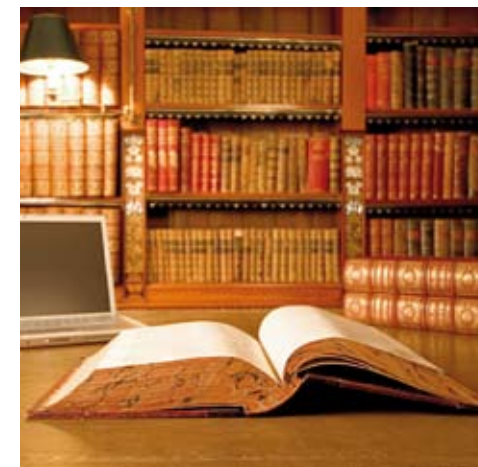
Organizator:
Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu
45-023 Opole, ul. Św. Wojciecha 13, tel. 77 4536677
e-mail: sekretariat@muzeum.opole.pl, www.muzeum.opole.pl

11-15.09.2017

Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych Jarosiński, Kuliński i Partnerzy z siedzibą przy ul. Waryńskiego w Opolu serdecznie zaprasza właścicieli obiektów zabytkowych na darmowe porady prawne. Prawnicy będą udzielać bezpłatnych porad prawnych w dniach od **11 do 15 września** br. w godzinach od **9.00 do 16.00** po wcześniejszym umówieniu spotkania w sekretariacie kancelarii.

Kancelarię tworzy dynamiczny i kreatywny zespół prawników, którego głównymi atutami są: bogata wiedza prawnicza, doskonała orientacja w obowiązujących regulacjach prawnych, zaangażowanie w realizowane projekty, a także otwartość na działalność społeczną i charytatywną.

Serdecznie zapraszamy

Organizator:
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych Jarosiński, Kuliński i Partnerzy
45-047 Opole, ul. Waryńskiego 2, tel. 77 4565611
e-mail: jk@kancelariajk.opole.pl www.kancelariajk.opole.pl

4-30.09.2017

W ramach tegorocznej edycji EDD w holu **Urzędu Pocztowego Opole 1** będzie dostępna wystawa kartek i widokówek przedstawiających Opole. W Urzędzie Pocztowym będzie można nabyć także okolicznościową kartkę w cenie 2,60 zł oraz otrzymać odcisk datownika okolicznościowego z okazji 800-lecia Opola, ul. Krakowska 46 w godz. od 6.00 do 22.00 (od poniedziałku do niedzieli).

Będąc w gmachu głównym opolskiej poczty warto zwrócić uwagę na podłogę, bowiem w wapiennych płytach widać odbicia **amonitów**, czyli mięczaków, które wyginęły razem z dinozaurami 65 milionów lat temu.

Co ciekawe, to właśnie w Opolu w 2007 r. odkryto największy amonit w Polsce. Jego muszla ma ponad metr średnicy! Okaz należy do gatunku *Pachydesmoceras cf. pachydiscoide*. Amonit odkrył **Adrian Kin**, naukowiec z Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego, który prowadził badania paleontologiczne w kamieniołomach margli i wapieni wieku górnokredowego (sprzed około 75 mln lat) „Odra Nowa” w Opolu.

Serdecznie zapraszamy.

Organizator:
Poczta Polska S.A. – Region Sieci w Opolu
45-076 Opole, ul. Krakowska 46, tel. 77 4022800
e-mail: agata.mielnik@poczta-polska.pl, www.poczta-polska.pl

16.09.2017

W sobotę **16 września** o godz. **16.00** zapraszamy do zwiedzania **Teatru im. Jana Kochanowskiego** w Opolu, z przewodnikiem który przedstawi historię instytucji oraz oprowadzi po miejscach niedostępnych na co dzień dla widzów. Zwiedzający będą mieli możliwość zobaczyć jak wygląda zaplecze i sceny teatralne od kulis, gdzie znajdują się garderoby aktorów oraz pracownie teatralne, jak również poznać tajniki powstania spektakli.

Serdecznie zapraszamy!

WWW.TEATROPOLE.PL

Organizator:
Teatr im. Jana Kochanowskiego w Opolu
45-056 Opole, pl. Teatralny 12
tel. 77 4545942, e-mail: biuro@teatropole.pl
www.teatropole.pl

12-14.09.2017

Wtorek 12 września

- godz. 9.30 – prelekcja pt. **Co to jest krajobraz dziedzictwa**
- godz. 10.00 – warsztaty plastyczne **Krajobraz mojego miasta**.

Środa 13 września

W środę **13 września** dzieci 5-6 letnie wyruszą z Przedszkola nr 21 o godz. 9.30 na wycieczkę pod hasłem **Śladami opolskich zabytków**.

Czwartek 14 września

- godz. 9.30 – spotkanie ze śląską bajką **Opowieści Ziemi Śląskiej**.

Dodatkowo, w dniach **11-15 września** zapraszamy do obejrzenia wystawy prac wykonanych przez dzieci przedszkolne **Opole znane i niepoznane**. Prace dzieci eksponowane będą w holu przedszkola.

Serdecznie zapraszamy! Wstęp wolny.

PRZEDSZKOLE PUBLICZNE NR 21 W OPOLU

Organizator:
Przedszkole Publiczne nr 21 „Kraina Odkrywców”
45-342 Opole, ul. Drzymały 28, tel./fax: 77 4543551
e-mail: pp21@vp.pl, www.pp21.opole.pl

9.09.2017

W sobotę **9 września** zapraszamy do Filharmonii Opolskiej im. Józefa Elsnera na wydarzenia przygotowane w ramach tegorocznej edycji EDD.

W programie m.in.:

- godz. **18.15** – **Filharmonia od kuchni** – zwiedzanie gmachu z przewodnikiem
- godz. **19.00** – koncert kameralny pt. **Muzyczne dziedzictwo**.

Wystąpi kwartet smyczkowy **Angelus**. Muzycy wykonają następujące utwory:

- Józef Elsner – Kwartet d-moll op. 8 nr 3
- Józef Elsner – Kwartet C-dur op. 8 nr 1
- Zygmunt Noskowski – Kwartet E-dur.

Bezpłatne wejściówki do odebrania od godz. 18.00 w Klubie Muzycznym. Ilość miejsc ograniczona. Serdecznie zapraszamy!

FILHARMONIA
OPOLSKA
im. Józefa Elsnera

Organizator:
Filharmonia Opolska im. Józefa Elsnera
45-075 Opole, ul. Krakowska 24, tel. 77 4423270
e-mail: filharmonia@filharmonia.opole.pl, www.filharmonia.opole.pl

12.09.2017

We wtorek **12 września** w godz. **9.00-12.00** Centrum Wystawienniczo-Kongresowe w Opolu będzie otwarte dla uczniów dwóch szkół podstawowych. Wydarzenie rozpoczniemy od edukacyjnego spaceru po CWK, opowiemy historię powstania Centrum oraz terenu, na którym go wybudowano. Przedstawimy główne cele funkcjonowania obiektu. Zaprezentujemy możliwości techniczne CWK np. użyteczność systemu prezydialno-lektorskiego czy kabiny do tłumaczeń simultanicznych. Będzie można zobaczyć wielofunkcyjną halę wystawienniczą, sale konferencyjne, garderoby, wyposażenie targowe i wiele ciekawych miejsc. Po spacerze zaprosimy wszystkie dzieci na obejrzenie filmu o CWK. Pani **Magdalena Urbanek-Leśniak** – pracownik Narodowego Instytutu Dziedzictwa wygłosi prelekcję nt. zabytków, krajobrazu i dziedzictwa. Na zwycięzców, którzy przygotują najciekawszy plakat czekać będzie specjalna nagroda.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

CENTRUM
WYSTAWIENNICZO-
KONGRESOWE
W OPOLU

Organizator:
Centrum Wystawienniczo-Kongresowe w Opolu
45-835 Opole, ul. Wrocławska 158, tel. 77 4461680, fax: 77 4461681
e-mail: info@cwkopole.pl, www.cwkopole.pl

15-29.09.2017

Zapraszamy do obejrzenia wystawy pn. **Warownym grodem jest nasz Bóg – w 500. rocznicę ogłoszenia tez Lutra**. Ekspozycja będzie prezentowana od **15 do 29 września** w Opolu na ulicy Krakowskiej.

Dodatkowo w siedzibie Archiwum Państwowego w Opolu od **18 września** zapraszamy na lekcje archiwalne pt. **Jak to się wszystko zaczęło, czyli o tezach Lutra oraz ewangelickich archiwaliach jako świadectwie historii**.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Archiwum Państwowe w Opolu
45-016 Opole, ul. Zamkowa 2, tel. 77 4545536
e-mail: kancelaria@opole.ap.gov.pl, www.opole.ap.gov.pl

ARCHIWUM
PAŃSTWOWE
W OPOLU

11.09.2017

W poniedziałek **11 września** w godz. **9.00-14.00** zapraszamy na **Dzień Otwarty w Radio Opole**.

O każdej pełnej godzinie przewodnik radiowy będzie oprowadzał grupy po rozgłośni. Będzie można odkryć tajemnice radia, zobaczyć infrastrukturę techniczną, redakcję, studia reżyserskie i lektorskie oraz zgłębić historię legendarnego Studia „M”. W ramach EDD, Radio Opole przygotowuje również specjalne audycje poświęcone problematyce ochrony dziedzictwa i krajobrazu oraz przybliżają ideę jednego takiego w Polsce święta zabytków.

Radio Opole jest najstarszą, bo istniejącą od 1952 r., rozgłośnią w Polsce.. W 1994 r.

rozgłośnień przeniesiono do nowej siedziby przy ul. Strzelców Bytomskich 8 (fasada budynku i portale ozdobione są płaskorzeźbami Thomasa Myrtka, gdzie mieści się do dziś. W nowej siedzibie zainstalowano nowoczesny sprzęt do cyfrowej obróbki dźwięku, skomputeryzowano całkowicie emisję i nadawanie. Była to w owym czasie najnowocześniejsza technicznie rozgłośnia w Europie! Radio Opole to nie tylko samo radio, ale również budynek rozgłośni i jego otoczenie. Te trzy elementy tworzą razem niesamowitą mieszaninę historii, tradycji, nowoczesności i technologii, która idealnie wpisuje się w pojęcie dziedzictwa kulturowego.

Organizator:
Polskie Radio Regionalna Rozgłośnia w Opolu „RADIO OPOLE” S.A.
45-084 Opole, ul. Strzelców Bytomskich 8, tel. 77 4013100
e-mail: biuro@radio.opole.pl, www.radio.opole.pl

9-10.09.2017

W sobotę i niedzielę **9-10 września** w godz. **11.00-17.00** zapraszamy do zwiedzania Galerii Muzeum Śląska Opolskiego przy ul. Ozimskiej 10, w której prezentujemy dzieła Jana Cybisa (1897-1972) urodzonego we Wróblinie niedaleko Głogówka – wybitnego malarza, współzałożyciela grupy kapistów, profesora ASP w Warszawie. W 1956 r. Cybis jako pierwszy Polak otrzymał prestiżową nagrodę Guggenheima.

Po śmierci Cybisa, na jego cześć, w 1973 r. ustanowiono doroczną nagrodę jego imienia w zakresie malarstwa, która jest jednym z najbardziej prestiżowych wyróżnień artystycznych w kraju. Muzeum Śląska Opolskiego w tym czasie przystąpiło do intensywnego kolekcjonowania jego prac – obecnie posiada w zbiorach największą kolekcję jego dzieł.

W 2000 r. muzeum otworzyło przy ul. Ozimskiej

10 (dawna siedziba BWA) galerię, w której prezentuje część tej kolekcji. Samorząd Województwa Opolskiego ogłosił rok 2017 Rokiem Jana Cybisa.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu – Galeria
45-057 Opole, ul Ozimska 10, tel. 77 454 66 77
e-mail: sekretariat@muzeum.opole.pl, www.muzeum.opole.pl

9 i 17.09.2017

Sobota 9 września

- godz. 16.00-18.00 – **Kalejdoskop muzyczny** – występy zespołów seniorów prezentujących różne gatunki muzyki i tańca związane z dziedzictwem

kulturowym miast partnerskich Opola, Rynek w Opolu.

Sobota 17 września

- godz. 17.00 – spotkanie z autorem książki Architektoniczne ABC Opola **Andrzem Hamadą**. Podczas spotkania wśród uczestników rozlosowanych zostanie 50 egz. publikacji, Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu
- godz. 18.00 – **koncert pokoleń** pieśni śląskich i opolskich z udziałem młodzieży z Publicznej Szkoły Podstawowej nr 11 w Opolu oraz Męskiego Zespołu Estradowego **CAMERTON-TPO**, Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu.
Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Towarzystwo Przyjaciół Opola
45-018 Opole, ul. Krawiecka 13
tel. 77 4410969 i 508153971
e-mail: tpo.opole@wp.pl

Partner:

Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu

24.09.2017

Najdłuższa Kolorowanka w Opolu – Guinness World Records

Zapraszamy 24 września do Centrum Wystawienniczo Kongresowego przy ulicy Wrocławskiej 158 na pierwszą w Opolu próbę bicia rekordu Guinnessa na najdłuższą kolorowankę!

Bela papieru ważąca ponad 100 kg o szerokości 56 cm zostanie pokryta przez wolontariuszy rysunkami, które podczas EDD zostaną przez uczestników pokolorowane. Motywami będą m.in. krajobrazy Opola, herb miasta Opola dawniej i dziś, znane obiekty takie jak Wieża Piastowska, elementy folkloru, kwiaty, zwierzęta również te które oglądać można w opolskim ZOO, rysunki zachęcające do aktywnego spędzania wolnego czasu i tort, bo jak świętować 800 lat Opola bez tortu? Długość kolorowanki nawiązuje do obchodzonego w tym roku jubileuszu miasta.

Najdłuższa Kolorowanka to nie tylko zabawa i bicie rekordu, to także edukacja ponieważ zaplanowaliśmy pokaz udzielania pierwszej pomocy oraz konkurs dla uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej pn. **Bezpieczna droga do szkoły**. Wspólna zabawa, udział w licznych konkursach z nagrodami które

będą towarzyszyły kolorowaniu, czy po prostu kolorowanie pozwoli nam wszystkim być bliżej siebie i spojrzeć na siebie życzliwszym okiem. Atrakcyjna oferta wydarzeń towarzyszących Najdłuższej Kolorowance z całą pewnością pozwoli każdemu znaleźć coś dla siebie.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Fundacja EXCALIBUR

45-359 Opole, ul. Plebiscytowa 21/9, tel.: 661 085756

e-mail: biuro@fundacjaexcalibur.pl, www.fundacjaexcalibur.pl

9.09.2017

W sobotę 9 września zapraszamy na EDD do Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu.

W programie m.in.:

- godz. 10.00-18.00 – prezentacja rzemiosł i zajęć w dawnym gospodarstwie wiejskim
- godz. 12.00 – kuratorskie zwiedzanie wystawy **Znaki budowlane i inskrypcje w architekturze ludowej**. Orowadzanie **Aleksandra Kośmicka** – spichlerz z Grudni Wielkiej
- godz. 13.00 – prelekcja pt. **Rola muzeów na wolnym powietrzu w kształtowaniu krajobrazu architektonicznego wsi**. Prelegent **Jarosław Gałęza** – sala audiowizualna Muzeum Wsi Opolskiej. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

**MUZEUM
WSI OPOLSKIEJ**

Organizator:

Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu

45-835 Opole, ul. Wrocławska 174, tel. 77 4572349, 77 4743021

e-mail: sekretariat@muzeumwsiopolskiej.pl, www.muzeumwsiopolskiej.pl

9-10 i 16-17.09.2017

W ramach 25. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa Muzeum Uniwersytetu Opolskiego proponuje:

- wystawę **Wzgórze Uniwersyteckie – historia i zabytki**
- projekcję filmu **Pod egidą muz łagodnych, czyli**

dwadzieścia lat Uniwersytetu Opolskiego.

W dniach 9-10 i 16-17 września muzeum będzie czynne w godzinach 10.00-14.00.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Muzeum Uniwersytetu Opolskiego

45-084 Opole, pl. Kopernika 11

tel. 77 5415950 w. 5150

email: muzeumuo@uni.opole.pl, www.uni.opole.pl

23.09.2017

9-10.09.2016

W sobotę 9 i niedzielę 10 września w godz. 11.00-16.00 udostępniony będzie do zwiedzania symbol miasta i województwa opolskiego – zabytkowa Wieża Piastowska. Jest to pozostałość po nieistniejącym już Zamku Piastowskim, zlokalizowanym na odrzańskiej wyspie Pasiece, w części zwanej Ostrówkiem. Po obiekcie oprowadzać będzie przewodnik.

Uwaga, liczba miejsc ograniczona! Konieczna wcześniejsza rezerwacja miejsc pod nr tel. 77 4415020.

Organizator:

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Opolu

46-020 Opole, ul. Piastowska 14, tel. 77 4415020

e-mail: wiezapiastowska@mosir.opole.pl, www.wiezapiastowska.pl

9 i 16.09.2017

Sobota 9 września

• godz. 10.00, 11.00, 12.00 i 13.00 – Spacer pod Odrą – zwiedzanie niedostępnego na co dzień jazu i galerii podziemnych RZGW przy ul. Spacerowej 2 w Opolu.

Sobota 16 września

• godz. 10.00, 11.00, 12.00 i 13.00 – Spacer pod Odrą – zwiedzanie niedostępnego na co dzień jazu i galerii podziemnych RZGW w Opolu przy ul. Śluza 2 w Opolu – Groszowicach.

Organizator:

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Zarząd Zlewni Środkowej Odry w Opolu

45-089 Opole, ul. Odrowążów 2, tel.

Parada historyczna z okazji 800-lecia Opola

Parada pokaże przełomowe wydarzenia z 8 wieków historii Opola, w tym m.in.: nadanie praw miejskich przez księcia Kazimierza I, wydanie przez króla Jana Kazimierza uniwersału wzywającego do walki ze Szwedami, rozwój przemysłu cementowego, plebiscyt i Powstania Śląskie, pierwszy Krajowy Festiwal Polskiej Piosenki w Opolu.

Przemarsz postaci historycznych przypomni mieszkańcom Opola ludzi, którzy mieli wpływ na

rozwój miasta, m.in.: św. Wojciecha, Kazimierza I Opolskiego, Bolesława I, Jana Dobrego, Leo Becka, Maxa Glauera, Karola Musioła, Jerzego Grotowskiego. W przemarszu będą również uczestniczyć przedstawiciele miast partnerskich Opola. Parada przejdzie ulicami miasta na rynek.

Wieczorem, na scenie na rynku odbędzie się koncert organizowany w ramach projektu **Osiem koncertów na osiem wieków Opola**.

Szczegóły na www.opole.pl.

Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:
Urząd Miasta Opola

45-015 Opole, Rynek-Ratusz

tel. 77 4511800

www.opole.pl

Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu

45-084 Opole, ul. Strzelców Bytomskich 1

tel./fax: 77 4542714, 510048256

e-mail: mdk@mdk.opole.plwww.mdk.opole.pl

15.09.2017

W piątek 15 września w godz. 10.00-15.00 zapraszamy do udziału w konferencji naukowej pt. **Park kulturowy a ochrona krajobrazu**, która odbędzie się na Wydziale Prawa i Administracji przy ul. Katowickiej 87 a w Opolu. Przy dużym zainteresowaniu konferencja może być przeniesiona do Studenckiego Centrum Kultury w budynku obok.

Po zakończeniu wystąpień planowane są warsztaty terenowe prezentujące walory krajobrazowe

i kulturowe wyspy Pasieka w Opolu w kontekście ich oceny z punktu widzenia prawa. Warsztaty poprowadzi **Agnieszka Sałyga-Rzońca**, architekt krajobrazu z opolskiego oddziału Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Udział w warsztatach przewidziany jest jedynie dla 20-25 osób i wymagane są zapisy tel. 508240539 lub mailowo: mpszczyński@uni.opole.pl.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Uniwersytet Opolski
– Wydział Prawa i Administracji
Katedra Prawa Administracyjnego
45-060 Opole, ul. Katowicka 87 a
<https://sites.google.com/view/parkkulturowy-konferencja>

e-mail: mpszczyński@uni.opole.pl
www.uni.opole.pl
Partnerzy:
Stowarzyszenie Prawa Finansowego „Aureus”
Narodowy Instytut Dziedzictwa

23-24.09.2017

W dniach 23-24 września polecamy **XVIII Jarmark Franciszkański** w Opolu. Organizowany każdego roku przez opolski konwent Zakonu Franciszkanów, Urząd Miasta Opola i Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu przyciąga od lat tysiące osób. Jego głównym celem jest przybliżenie mieszkańcom Opola i Opolszczyzny historii unikatowej nekropolii Piastów Opolskich. W tym roku Jarmark będzie związany z obchodami 800-lecia miasta.

W programie m.in.: zwiedzanie wnętrza zespołu kościelno-klasztornego, inscenizacja historyczna ogłoszenia uniwersału opolskiego króla Jana Kazimierza, projekcje filmów w ogrodach klasztornych i zapoznanie z historią klasztoru, która stanowi istotny element historii miasta. Podczas jarmarku odbędzie się także zbiórka funduszy na dalszą renowację zabytkowego kompleksu klasztornej oo. Franciszkanów w Opolu.

Wydarzeniu towarzyszyć będzie kiermasz produktów spożywczych i rękodzieła artystycznego, występy estradowe oraz warsztaty artystyczne dla dzieci.

Wstęp wolny.

Szczegółowy program na www.opole.pl.
Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:

Zakon Braci Mniejszych – Franciszkanów
45-018 Opole, Plac Wolności 2
tel. 77 4548909

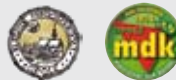
e-mail: klasztor@opole.franciszkanie.pl
www.opole.franciszkanie.pl

Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu
45-084 Opole, ul. Strzelców Bytomskich 1

tel./fax: 77 4542714, 510048256
e-mail: mdk@mdk.opole.pl
www.mdk.opole.pl

Urząd Miasta Opola
45-015 Opole, Rynek–Ratusz
tel. 77 4511800

e-mail: um@um.opole.pl, www.opole.pl

9.09.2017

W sobotę 9 września o godz. 15.00 zapraszamy na rynek w Opolu na inscenizację pod hasłem **Żywczaków portret własny. Historia i tradycja miasta Żywca**. Historię sławnego grodu żywieckiego oraz mieszczańskiego stroju przybliży **Dorota Firlej**, historyk sztuki oraz kustosz żywieckiego muzeum. Nie zabraknie także prezentacji wybranych elementów stroju obywatelskiego oraz wszystkich jego odmian. Mieszczanie odtańczą poloneza żywieckiego

w strojach obywatelskich, którego dumnie poprowadzi wódcar miasta Żywca – **Antoni Szlagor**.

W trakcie spotkania będzie można obejrzeć plenerową wystawę czasową pt. **Krajobraz dziedzictwa – dziedzictwo krajobrazu. Żywiecki haft na tiulu**.

Wstęp wolny.

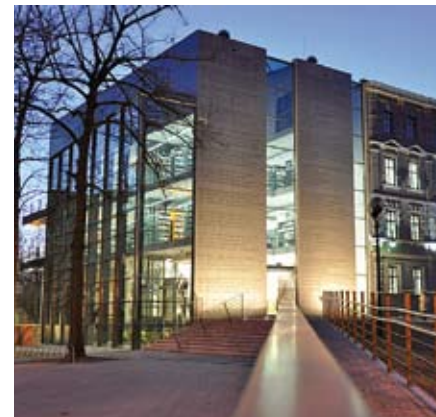
Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:
Stowarzyszenie Asysta Żywiecka
34-300 Żywiec, al. Wolności 4
tel. 508534559
e-mail: asystazywiecka@gmail.com

facebook/Asysta Żywiecka
Fundacja Dla Dziedzictwa
e-mail: biuro@dladziedzictwa.org
www.dladziedzictwa.org

9.09.2017

W sobotę 9 września zapraszamy na Europejskie Dni Dziedzictwa w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu.

W programie m.in.:

- godz. 12.00 – Wypożyczalnia dla Dzieci – **Pokój Bajek**

Organizator:
Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu
45-017 Opole, ul. Minorytów 4, tel. 77 4548030, 77 4548032
e-mail: sekretariat@mbp.opole.pl, www.mbp.opole.pl

9.09.2017

W sobotę 9 września w godz. 10.00, 12.00 oraz 14.00 będzie można zwiedzić **Oczyszczalnię Ścieków** przy ul. Wrocławskiej 60 w Opolu. Atrakcja tylko dla osób powyżej 13 roku życia!

Ze względów organizacyjnych grupa może liczyć najwyżej 25 osób! Liczba miejsc ograniczona, wymagane zapisy do 7 września br. pod numerami telefonów: 77 443 5501 lub 77 4435502 bądź osobiście w Biurze Obsługi Klienta przy ul. Oleskiej 64.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Wodociągi i Kanalizacja w Opolu Sp. z o.o.
45-222 Opole, ul. Oleska 64, tel. 77 4435694
e-mail: wik@wikopole.com.pl, www.wikopole.pl

1-30.09.2017

Zapraszamy do obejrzenia wystawy pt. **Oblicza zamku w Otmuchowie** eksponowanej na klatce schodowej z „kościelnymi schodami” nieopodal recepcji Zamku w Otmuchowie. Wystawa jest prologiem do obchodów 670. rocznicy lokacji Otmuchowa.

9-10 września

• godz. 10.00 i 16.00 – spacer edukacyjny **Otmuchów – oblicza miasta**. Zbiórka przy portalu głównym kościoła parafialnego pw. św. Mikołaja i F. Ksawerego. W programie wycieczki zwiedzanie rynku z przewodnikiem. Zapozna on zwiedzających z historią placu rynkowego oraz

nieistniejących pierzei północnej i południowej, oraz wszystkich miejsc na szlaku, w których znajdować się będą fragmenty wystawy plenerowej.

Zgłoszenia udziału w spacerach do 30 sierpnia pod numerem tel. 798982225 lub pod adresem otmuchow24@gmail.com.

9-17 września

Zapraszamy do obejrzenia wystawy plenerowej **Otmuchów – oblicza miasta**, która przybliży zmieniającą się sylwetkę miasta na przestrzeni ostatnich 100 lat. Ekspozycja będzie rozproszona po całym mieście jako uzupełnienie spacerów edukacyjnych.

Niedziela 17 września

• godz. 17.00, Kino Podzamcze – pokaz filmów dokumentalno-edukacyjnych **Teresy Kudyby** pt. **Obraz dziedzictwa**. W programie projekcja następujących filmów:

- ▶ „Ocalone dziedzictwo” – produkcja tress-FILM, zdjęcia **Mirosław Basaj**
- ▶ „Przystanek Opolszczyzna” produkcja tress-FILM zdjęcia **Mariusz Przygoda**.

Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Portal internetowy Otmuchowskie zabytki i osobliwosci – Adrian Dwornicki
48-385 Otmuchów, ul. Ogrodowa 25/36
tel. 798982225
e-mail: otmuchow24@gmail.com
www.facebook.com/Otmuchowskie.

zabytki.i.osobliwosci
www.otzootmuchow.co.nf
Partnerzy:
Teresa Kudyba Tress Media Production
Miejsko-Gminny Dom Kultury w Otmuchowie
Dom Kultury Zamek w Otmuchowie
48-385 Otmuchów, ul. Zamkowa 4

15.09.2017

W piątek 15 września o godz. 12.00 zapraszamy na wycieczkę do Elektrowni Wodnej w Otmuchowie, jednego z ważniejszych zabytków techniki w województwie opolskim.

Wymagane wcześniejsze zgłoszenia – do 30 sierpnia br. - pod nr tel. 798982225. Liczba miejsc ograniczona!

Serdecznie zapraszamy!

Organizator
Portal internetowy Otmuchowskie zabytki i osobliwosci – Adrian Dwornicki
Partnerzy
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu,
Zarząd Zlewni Nysy Kłodzkiej

z siedzibą w Otmuchowie
ul. Krakowska 49, 48-385 Otmuchów
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.
Kierownictwo Zbiornika Wodnego, Otmuchów
48-385 Otmuchów, ul. Warszawska 22A

15-17.09.2017

W dniach 15-17 września zapraszamy do udziału w **Święcie Mostu i Żeliwa** w Ozimku. Inauguracja wydarzenia plenerowego odbędzie się dnia **15 września** o godz. **18.00**.

W programie m.in.:

- inscenizacje wydarzeń historycznych
- nabożeństwo ekumeniczne w kościele ewangelickim (**16 września** o godz. **15.30**)

- korowód historyczny
- pokazy ginących zawodów
- inscenizacja **Bitwy o most** (**17 września** o godz. **14.00**) z udziałem grup rekonstrukcyjnych
- festyn i biesiada.
Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!
Szczegółowy program na: www.sdmp.pl.

Organizator:
Stowarzyszenie Dolina Małej Panwi
46-040 Ozimek, ul. Brzeziny 16a
e-mail: biuro@sdmp.pl, www.sdmp.pl, www.muzeum-hutnictwa.pl

14-17.09.2017

W dniach od 14 do 17 września zapraszamy do udziału w **V Międzynarodowej Konferencji Miłośników Żeliwa Europejskiego**, która po raz pierwszy odbędzie się w Ozimku!

Dodatkowo, w ramach tegorocznych EDD, w dniach 9-10 i 16-17 września, w godz. od 10.00 do 22.00 zapraszamy do zwiedzania z przewodnikiem Muzeum Hutnictwa Doliny Małej Panwi zlokalizowanego przy ul. Hutniczej 1 w Ozimku. Szczególnie polecamy wystawę pt. **Nowe zabytki w zbiorach muzeum**.

Wstęp wolny.
Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Stowarzyszenie Dolina Małej Panwi
46-040 Ozimek, ul. Brzeziny 16a
e-mail: biuro@sdmp.pl, www.sdmp.pl, www.muzeum-hutnictwa.pl

9.09.2017

Nieopodal paczkowskiego rynku, w kompleksie pałacowo-folwarcznym posiadłości ziemskiej, w 2005 r. powstała 5 hektarowa winnica **Hople**. Malowniczość tego miejsca ma ogromny wpływ na krajobraz.

A wina? Cóż, znawcy wysoko je oceniają. Nie ma się co dziwić, gdyż świetna wystawa, optymalne nachylenie zbocza, dobra gleba, lekka, piaszczysta ziemia z grubszym rumoszem kwarcowym i glinami zwietrzelinowymi, w miarę łagodne zimy i ciepłe lata – stwarzają możliwość uprawy winorośli. Wino produkowane jest w ponad 200-letnim budynku byłej obory stojącym u podnóża wzgórza.

Na piętrze działa galeria sztuki, w której odbywają się również koncerty. Na terenie folwarku znajduje się stodoła z XVIII w., która została odrestaurowana i adoptowana na potrzeby Metamuzeum. Atmosfera tego miejsca jest wyjątkowa.

Zapisy na zwiedzanie z przewodnikiem, będzie prowadzić: **Biuro TeraTour**, adres: Rynek 1, tel. 796030025, e-mail: biuro@zwiedzanie.paczkowa.pl. Serdecznie zapraszamy

Organizator:
Hople – Winnica Poraj Paczków
48-370 Paczków, ul. T. Kościuszki 4b
tel. 693552443
e-mail: winnica@hople.pl, www.hople.pl

9.09.2017

- › wejście na Wieżę Wrocławską, Ścieżkę Widokową Bramy Nyskiej, Wieżę Ratuszową
  - › zwiedzanie Kościoła pw. św. Jana Ewangelisty
  - › zwiedzanie murów obronnych wraz z przyległymi parkami, wieżami i ścieżką
  - › zwiedzanie Domu Kata, Centrum Informacji Turystycznej, Izby Pamięci, Izby Kata
  - › kościół pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy
  - godz. 11.30, 13.30, 15.30 – zwiedzanie z przewodnikiem Muzeum Gazownictwa w Paczkowie
  - godz. 12.30, 14.30, 16.30 – zwiedzanie Metamuzeum Motoryzacji w Paczkowie.
- Zbiórka uczestników przy Ratuszu Miejskim, Rynek 1, 48-370 Paczków.

Zapisy na zwiedzanie z przewodnikiem, będzie prowadzić: **Biuro TeraTour**, adres: Rynek 1, tel. 796030025, e-mail: biuro@zwiedzanie.paczkowa.pl.

W ramach tegorocznej edycji EDD, dodatkową atrakcją będzie spotkanie z katem w Domu Kata w Paczkowie oraz możliwość obejrzenia wystawy poświęconej odrestaurowanym figurkom św. Jana Nepomucena.

Wystawa będzie dostępna w Centrum Informacji Turystycznej, zlokalizowanym w legendarnym Domu Kata w Paczkowie we wrześniu i październiku 2017 roku.

Na wszystkie wydarzenia wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

W sobotę 9 września zapraszamy do Paczkowa. W programie m.in.:

- godz. 10.00, 12.00, 14.00 – bezpłatne zwiedzanie z przewodnikiem Polskiego Carcassonne – Pomnika Historii. Na trasie zwiedzania:

17.09.2017

Organizatorzy:
Gmina Paczków
 48-370 Paczków, ul. Rynek 1
 tel. 77 4316791
 e-mail: um@paczkow.pl, www.paczkow.pl
Muzeum Gazownictwa w Paczkowie
 48-370 Paczków, ul. Poczтовая 6
 tel. 77 4316834
 e-mail: biuro@muzeumgazownictwa.pl
www.muzeumgazownictwa.pl

Metamuzeum Motoryzacji - Fundacja Rodziny Biernackich „Pojęcie o Wyobrażeniu”
 48-370 Paczków, ul. T. Kościuszki 4C, tel. 601151816
 e-mail: fundacja@airtech.pl
www.facebook.com/MetamuzeumMotoryzacji/
Biuro Podróży TeraTour
 48-370 Paczków, Rynek 1
 tel. 796030025
 e-mail: biuro@zwiedzanie.paczkowa.pl
www.zwiedzanie.paczkowa.pl

10.09.2017

W niedzielę **10 września** o godz. **14.00** zapraszamy na plac kościelny w Pogorzeli na **Piknik średniowieczny**.

W programie wydarzenia m.in.: zwiedzanie

kościół parafialny pw. **Najświętszego Serca Pana Jezusa** z połowy XIV w. (w godz. **14.00** i **16.00**), tańce średniowieczne, gry i zabawy.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Towarzystwo Kobiet Wiejskich w Pogorzeli
 49-332 Pogorzela, 35 A Pogorzela, tel. 660492647

9-10 i 16-17.09.2017

W ramach tegorocznej edycji EDD zapraszamy w godz. 10.00-18.00 do pałacu w Proślicach koło Byczyny na cykl wydarzeń edukacyjnych pod hasłem **Śladami Watzdorfów w Proślicach**.

W programie m.in.:

- o godz. 10.00, 12.00, 14.00 i 16.00 zwiedzanie zespołu pałacowo-parkowego z przewodnikiem
- prezentacja historii zespołu i miejscowości (w tym również pomników przyrody)

- gra terenowa **Poszukiwanie skarbów w pałacu Watzdorfów w Proślicach**.

Dodatkowo, w soboty 9 i 16 września w godz. 11.00-12.00 i 16.00-17.00 oraz w niedziele 10 i 17 września w godz. 10.30-11.00 zapraszamy do zwiedzania zabytkowego kościoła w Proślicach. Zapraszamy także do udziału we Mszy św. w niedzielę 10 i 17 września o godz. 9.30.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Przedsiębiorstwo agroturystyczne Hetman Roma Byczyna Sp. z o.o.
46 – 220 Byczyna, Proślice 58, tel. 501388798
e-mail: info@hrbyczyna.pl, www.hrbyczyna.pl

Proponujemy Państwu zapoznanie się z interesującą historią zabytkowego cmentarza i kościoła ewangelickiego Księżnej Zofii w Pokoju, w którym odbędą się wydarzenia w ramach EDD.

Niedziela 17 września

- godz. 16.00 – koncert muzyki klasycznej z wykorzystaniem odrestaurowanych organów
- godz. 17.00 – zwiedzanie kościoła oraz cmentarza ewangelickiego – oprowadza ks. **Eneas Kowalski**.

Wydarzeniu towarzyszyć będą wystawy związane z hasłem tegorocznych EDD eksponowane w Ewangelickim Domu Parafialnym w Pokoju.

Serdecznie zapraszamy!

Szczegóły na stronie: www.gminapokoj.pl

Organizator:

Urząd Gminy Pokój

46-034 Pokój, ul. Sienkiewicza 8, tel. 77 4693080

e-mail: ug@gminapokoj.pl, www.gminapokoj.pl

Partnerzy:

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Pokoju

**Gminny Ośrodek Kultury,
Sportu i Rekreacji w Pokoju
Zakład Komunalny „Pokój” Sp. z o.o.
Stowarzyszenie Pokój
Organizacja Pożytku Publicznego**

8.09.2017

W piątek 8 września o godz. 10.00 zapraszamy na sesję popularnonaukową nt. krajobrazu dziedzictwa.

Dodatkowo, w godz. od 8.00 do 15.00 udostęp-

nięty będzie dla zwiedzającym zabytkowy tabor kolejki wąskotorowej, a także wystawy stałe i czasowe w Muzeum w Praszce.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Muzeum w Praszce

46-320 Praszka, plac Grunwaldzki 15, tel. 34 3591185

e-mail: muzeum@praszka.pl, www.muzeum.praszka.pl

9,14-15 i 21.09.2017

Sobota 9 września

• godz. 10.00-16.00 – Prudnickie wieże – zwiedzanie z przewodnikiem Wieży Woka, Wieży Katowskiej, a także wież ratusza i kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła – na co dzień niedostępnych dla zwiedzających. Zapisy w Muzeum Ziemi Prudnickiej. Liczba miejsc ograniczona!

Czwartek 14 września

• godz. 18.00 – Prudnickie wedyuty – prezentacja widoków miasta nie tylko autorstwa Friedricha Bernharda Wenera, ale również Friedricha Gottloba Endlera i Carla Friedricha Stuckarta. Prelekcji Marcina Husaka – pracownika Muzeum Ziemi Prudnickiej będzie towarzyszyła wystawa prudnickich panoram, także na starych pocztówkach i fotografiach. Centrum Tradycji Tkackich przy ul. Królowej Jadwigi 23 w Prudniku.

Piątek 15 września

• godz. 18.00 – otwarcie wystawy grafiki Katarzyny Gieleckiej-Grzemskiej inspirowanej tegorocznym hasłem EDD. Muzeum Ziemi Prudnickiej, Arsenał przy ul. Bolesława Chrobrego 5 w Prudniku.

Czwartek 21 września 2017 r.

• godz. 18.00 – Człowiek w krajobrazie, krajobraz ulicy – wernisaż fotografii Marka Doskoczka. Muzeum Ziemi Prudnickiej, Arsenał przy ul. Bolesława Chrobrego 5 w Prudniku.

Organizator:
Muzeum Ziemi Prudnickiej
48-200 Prudnik, ul. Bolesława Chrobrego 5, tel. 77 4068060
e-mail: biuro@muzeumprudnik.pl, www.muzeumprudnik.pl

11 i 18.09.2017

Drzewa są istotnym i często mało docenianym elementem krajobrazu każdej miejscowości. Chcąc uzmysłowić młodemu pokoleniu, jak ważne znaczenie dla człowieka i jego otoczenia spełniają drzewa, Nadleśnictwo Prudnik i Muzeum Ziemi Prudnickiej przygotowały warsztaty dendrologiczne. Na zajęciach dzieci poznawać będą m.in. najważniejsze gatunki drzew, ich budowę i życie oraz techniki mierzenia wysokości. Przybliżona zostanie także rola drzew na terenach zurbanizowanych.

Zajęcia skierowane są dla grup zorganizowanych (liczących maks. 30 osób) w wieku od 8 do 12 lat. Terminy zajęć:

- 11 września godz. 9.00 oraz 10.30
- 18 września godz. 9.00 oraz 10.30.

Miejsce: Park Miejski w Prudniku (koło zabytkowej altany), w razie niepogody warsztaty odbędą się w Arsenale przy ul. Bolesława Chrobrego 5 w Prudniku.

Zapisy i szczegółowe informacje pod numerem telefonu 774068060. Uwaga, liczba miejsc ograniczona! Decyduje kolejność zgłoszeń.

Udział w warsztatach jest bezpłatny.
Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:

Nadleśnictwo Prudnik

48-200 Prudnik, ul. Dąbrowskiego 34, tel. 77 436324

e-mail: prudnik@katowice.lasy.gov.pl

www.prudnik.katowice.lasy.gov.pl/nadleśnictwo

Muzeum Ziemi Prudnickiej

48-200 Prudnik, ul. Bolesława Chrobrego 5, tel. 77 4068060

e-mail: biuro@muzeumprudnik.pl, www.muzeumprudnik.pl

2.09.2017

W sobotę 2 września zapraszamy na stanowisko archeologiczne w Ryczynie koło Oławy na wydarzenie edukacyjne pod hasłem **Wycieczka w przeszłość – między dobrem a złem.**

O godz. 15.00 dr **Magdalena Przysiężna-**

Pizarska oprowadzi po słynnym w kraju grodzisku wczesnośredniowiecznym. Zbiórka o godz. 14.30 w Szydłowicach, przy kościele parafialnym pw. św. Bartłomieja Apostoła (Szydłowice nr 120).

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Instytut Historii Uniwersytetu Opolskiego
dr Magdalena Przysiężna-Pizarska
45-084 Opole, ul. Strzelców Bytomskich 2, tel. 77 4016180
e-mail: insthist@uni.opole.pl, http://historia.uni.opole.pl

17.09.2017

Krajobraz dziedzictwa w Skorogoszczu

W niedzielę 17 września o godz. 14.00 zapraszamy do Zespołu parkowo-pałacowego w Skorogoszczu na wydarzenia towarzyszące Europejskim Dniom Dziedzictwa.

Program obchodów:

- godz. 14.00 – **Dzieje Ziemi Niemodlińskiej** – wystawa prezentująca dzieje Ziemi Niemodlińskiej i jej związki ze Skorogoszczą i okolicą
- godz. 15.00 – **Poznaj swoją świątynię** – zwiedzanie kościoła parafialnego pw. św. Jakuba Apostoła w Skorogoszczu, oprowadzanie ksiądz proboszcz **Tomasz Struzik**
- godz. 16.00 – prezentacje artystyczne dzieci i młodzieży
- godz. 16.30 – przejażdżki bryczką po Skorogoszczu z udziałem przewodnika opowiadającego o ciekawych miejscach tego dawnego miasteczka. Możliwość zdobycia punktów do odznaki

krajoznawczej PTTK pt. **Szlakiem Wsi – Dawnych Miast**

- godz. 17.00 – inscenizacja plenerowa – rekonstrukcja historyczna **Rzymianie w Skorogoszczu**, inscenizacja historyczna opowiadająca o świadectwach kontaktów ze światem rzymskim na Śląsku
- godz. 19.00 – zabawa taneczna w godzinach wieczornych.

Dodatkowo w programie m.in.: wystawa prezentująca dzieje Ziemi Niemodlińskiej i jej związki ze Skorogoszczą i okolicą, spaceru zachęcające uczestników do poznania ciekawych miejsc, w tym zabytkowej wieży ciśień, wyróżnionej w Konkursie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Zabytek Zadbany 2013”, gry i konkursy dla dzieci i dorosłych, poczęstunek dla gości i materiały promocyjne

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:
Towarzystwo Rozwoju Lokalnego „Zielony Most”
49-345 Skorogoszcz, ul. Zamkowa 8, tel. 77 4121048
e-mail: dzieba@op.pl, www.skorogoszcz.pl

9-17.09.2017

Bajeczne klimaty, malownicze krajobrazy, szum wody, świeżość lasu, piękno. Raj dla wędkarzy i amatorów letniego wypoczynku nad wodą. To oczywiście Turawa! Zbiornik retencyjny na

Małej Panwi zbudowano w latach 1933-1939, aby umożliwić regulację poziomu wody na Odrze (i chronić Opole przez powodzią) oraz w celach rekreacyjno-wypoczynkowych. Aby zrealizować budowę, zalano miejscowości: Zamoście, Krzyślina z przysiółkiem Łuk i Pustków oraz przesiedlono kilkadziesiąt rodzin do Ligoty Turawskiej.

Jeziora Turawskie (Duże, Srebrne, Średnie i Małe) położone są w najcieplejszym rejonie klimatycznym Polski – na skraju Lasów Stobrawsko-Turawskich, które są reliktem starej Puszczy Śląskiej. Kompleksy leśne przylegające do jezior zajmują powierzchnię 137 ha. Jeziora Turawskie są jednymi z największych ostoi i lęgów wielu gatunków ptaków. Są też ważnym miejscem postoju dla ptaków przelotowych i rajem dla ornitologów.

Poleca:

GoodPoland.com
tel. 600449988

e-mail: b.polaczek@goodpoland.com, www.goodpoland.com
[facebook.com/NajpiękniejszeMiejscaWPolsce](https://www.facebook.com/NajpiękniejszeMiejscaWPolsce)

7-16.09.2017

W dniach 7-30 września zapraszamy do obejrzenia fotograficznej wystawy pokonkursowej **U nas najpiękniej**, eksponowanej w gmachu Szkoły Podstawowej w Sowcyczach. W programie również prelekcja pt. **Ocalić od zapomnienia** i prezentacja multimedialna **Drzewa jak pomniki**.

W niedzielę 16 września zapraszamy na rowerową wycieczkę integracyjną pod hasłem **Do kąd nas zaprowadzą leśne dróżki** połączoną ze zwiedzaniem drewnianego kościoła w Sowcyczach i starej zabytkowej chaty, a także podziwianie dębu szypułkowego – pomnika przyrody. W programie również gawędy i opowieści przy ognisku.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Publiczna Szkoła Podstawowa
im. Janusza Korczaka w Sowcyczach
46-300 Olesno, ul. Długa 8, tel. 34 3596323

e-mail: sowczycepsp@poczta.onet.pl
www.pspowczyce.szkolnastrona.pl
Partner:
Sołectwo Sowczyce

17.09.2017

W niedzielę **17 września** o godz. **14.00** zapraszamy do udziału w rajdzie rowerowym pod hasłem **Szlakiem zabytków i przyrody**, podczas którego przejdziemy przez wieś do uroczyska leśnego zwanego **Siedem Źródeł**.

Wojciechów to wieś, która wykształciła się na skrzyżowaniu europejskich szlaków handlowych: starożytnego szlaku *bursztynowego* wiodącego od Moraw nad Bałtyk i *królewskiego* prowadzącego z Wrocławia do Krakowa i dalej nad Morze Czarne. Nazwa Wojciechów wywodzi się od św.

Wojciecha, który przywędrował do nas z Czech i głosił Słowo Boże. Upamiętnia go figura postawiona w rocznicę millenium jego męczeńskiej śmierci w 1997 roku.

Uroczysko leśne **Siedem Źródeł** powstało, jak głosi legenda, podczas budowy kościoła św. Anny w Oleśnie. Jest to miejsce skąd wypływa siedem źródeł symbolizujących siedem sakramentów świętych. W obrębie uroczyska rośnie Dąb Papieski.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:

Stowarzyszenie Wojciechów, sołtys Wojciechowa – Edeltrauda Zug
46-300 Olesno, ul. Pieloka 21
e-mail: ela.zug@gmail.com

W sobotę **16 września** w godz. **15.00-20.00** zapraszamy do zespołu pałacowo-parkowego w Wysokiej.

W programie m.in.:

- godz. **15.00-18.00** – **Krajobraz w pałacowym parku** – spacer z ciastkiem z dyni i pyszną kawą
- godz. **16.00-20.00** – jarmark rękodzieła i wyrobów domowych, giełda staroci
- godz. **16.00** – **galeria Spichlerz** – wernisaż wystawy prac artystów, wykonanych podczas letniego pleneru w pałacu, a także spotkanie z artystami pod hasłem **Krajobraz dziedzictwa**

- godz. **18.30** – finał konkursu w konkurencji malarstwo i fotografia
  - godz. **19.00** – finał konkursu **Największa i najpyszniejsza dynia 2017 roku**
  - godz. **19.30-20.00** – „Straszny finał EDD”.
- Ponadto w programie oferujemy min.: przejażdżki na koniu, odwiedzin w kurniku, w stodole i owczarni, zapoznanie z pawiem królewskim, a także pyszne, domowe jedzenie.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:
„Budicon” Sp. z o.o.
40-022 Katowice, ul. K. Damrota 6
tel. 32 2068046

Fundacja Pałac Wysoka
48-140 Branice, Wysoka 1
e-mail: palac.wysoka@gmail.com
Gmina Branice
48-140 Branice, ul. Słowackiego 3

16.09.2017

16.09.2017

będzie organizowane przez firmę Usługi Kajakowe i Przewodnickie OPOLSKA PRZYGODA we współpracy z Zespołem Opolskich Parków Krajobrazowych.

Przewiduje się II tury imprezy. I tura rozpocznie się o godz. 10.00 spływem kajakowym trwającym ok. 30 minut, a następnie pieszym przejściem ścieżką przyrodniczą z Murowa do Zagwídzia. Przewidujemy, że łączny czas trwania jednej tury imprezy potrwa około 2-2,5 godzin. II tura rozpocznie się o godz. 12.00, a zakończy ok. godz. 15.00 pieszym spacerem.

Uwaga, ze względu na ograniczoną ilość miejsc na spływie kajakowym, w każdej turze może wziąć udział maksymalnie 30 osób. Wymagane są wcześniejsze zapisy (w obu turach)!

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Usługi Kajakowe i Przewodnickie
OPOLSKA PRZYGODA
46-203 Kluczbork, ul. Ossowskiego 37E/1
tel. 607080795
e-mail: k.adamski@interia.pl

www.stobrawa-kajaki.pl
Partner:
Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych
48-267 Jarnołtówek, Pokrzywna 11
tel. 77 4397548
kontakt@zopk.pl, www.zopk.pl

9 i 16.09.2017

W sobotę 9 września o godz. 10.00 zapraszamy do udziału w spacerze edukacyjnym pod hasłem **Krajobrazy Wysokiej**.

Na trasie zwiedzania m.in.: przydrożne kapliczki, pomniki i kościół. Wychowawczynie opowiedzą również czym jest krajobraz i wskażą odpowiednie przykłady w terenie.

W sobotę 16 września o godz. 17.00 zapraszamy na festyn rodzinny z udziałem mieszkańców.

Wstęp wolny.

Serdecznie zapraszamy!

Organizator:
Publiczne Przedszkole w Wysokiej
46-300 Olesno, ul. Szkolna 53, tel. 34 3582570

9 i 16.09.2017

10.09.2017

Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Zagwizdzu, ul. Górki 4

- godz. 14.30 – otwarcie obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa przez proboszcza parafii, ks. **Alfreda Skrzypczyka** oraz Wójta Gminy Murów, pana **Andrzeja Puławskiego**
- godz. 14.35 – Koncert **Dariusza Kownackiego** pt. **Odwieczne pieśni**. Koncert inspirowany najstarszymi spisanymi pieśniami śląskimi ze zbioru Juliusza Rogera **Pieśni ludu polskiego w Dolnym Śląsku** z 1863 r. Autorskie aranżacje na akordeon hybrydowy, z wykorzystaniem komputerowego przetwarzania dźwięku. Realizacja koncertu w technice live loopingu. W warstwie wizualnej wspianiałe obrazy śląskiej przyrody.

Kompleks zabytkowej Huty Żelaza w Zagwizdzu

- godz. 15.30-20.00 – **dożynki Sołeckie** z programem towarzyszącym dla rodzin, dzieci i młodzieży (konkursy, atrakcje dla najmłodszych, występy sceniczne)
- godz. 16.00 – otwarcie wystawy pokonkursowej w związku z podsumowaniem i ogłoszeniem wyników konkursu fotograficznego pt. **Dziedzictwo**

krajobrazu gminy w obiektywie jej mieszkańców organizowanego przez Urząd Gminy w Murowie

- godz. 16.30 – prezentacja prywatnych makiet historycznych wyglądu Zagwizdza (Królewskiej Huty Kluczborskiej wraz z kolonią Friedrichsthal) z roku 1754 i 1825
- godz. 17.30 – eksploracja walorów przyrodniczych ścieżki przyrodniczej pt. **Między rzeką a kanałem Budkowiczanki** w kierunku zabytkowego grodziska, zwanego lokalnie Kopcem. Poprowadzona zostanie wycieczka kanałem Budkowiczanki, który z powodu utraty znaczenia gospodarczego (kanały wspomagały pracę młynów, a w przypadku Zagwizdza – hut), jest obecnie świetnym obiektem obserwacji przyrodniczych
- godz. 18.30 – występ kabaretu **Amatory**, w którego w skład wchodzi członkowie Rady Sołeckiej Zagwizdza.

Ponadto, 9 września zapraszamy na VI **Wojewódzki Bieg Przełajowy o Puchar Borsuka – Zagwizdzie**, organizowany na terenie Zagwizdza oraz ścieżek przyrodniczych Stobrawskiego Parku Krajobrazowego z uroczystym rozdaniem nagród w kompleksie zabytkowej Huty Żelaza.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

ZABYTEK
ZADBANY

Organizator:
Urząd Gminy w Murowie
46-030 Murów, ul. Dworcowa 2
tel. 77 4214034, e-mail: promocja@murow.pl
www.murow.pl, www.zagwizdzie.pl

Partnerzy:
**Parafia pw. Najświętszego Serca
Pana Jezusa w Zagwizdzu**
ul. Górki 4, 46-030 Murów
Rada Sołecka w Zagwizdzu
Softys Zagwizdza

16.09.2017

W sobotę 16 września zapraszamy do kościoła pw. **Chrystusa Króla** w Zielęcicach na wydarzenie połączone z dożynkami wiejskimi. W programie m.in.:

- godz. 17.00 – Msza św. dziękczynna za dobre plony z ceremoniałem dożynkowym
- godz. 18.00 – koncert chóru **Cantate Domino** ze Skarbmierza
- godz. 18.30 – zwiedzanie kościoła z przewodnikiem i spacer edukacyjny po wsi. Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Organizatorzy:
Gminna Biblioteka Publiczna w Skarbmierzu
49-305 Brzeg, ul. Jaśminowa 1 Żłobizna
tel. 77 458 00 97
e-mail: gbp-skarbmierz@wp.pl
www.kultura.skarbmierz.pl

Partnerzy:
**Parafia pw. Najświętszej Maryji
Panny Różańcowej w Brzezynie**
49-300 Brzeg, tel: 77 4163760
e-mail: brzezina@archidiecezja.wroc.pl
Rada Sołecka i Softys

Laury Narodowego Instytutu Dziedzictwa dla organizatorów wydarzeń w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2016 r. w woj. opolskim

Ogólnopolski temat przewodni 24. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa – **Gdzie duch spotyka się z przestrzenią – świątynie, arcydzieła, pomniki**, dzięki zaangażowaniu organizatorów i koordynatorów – udało się przekuć w olbrzymi sukces. W kraju zorganizowano 1626 wydarzeń w 431 miejscowościach, w których udział wzięło 300 tysięcy zwiedzających. W województwie opolskim organizatorzy zorganizowali blisko 200 wydarzeń w 56 miejscowościach, w których udział wzięło ponad 41 tys. osób.

Narodowy Instytut Dziedzictwa, chcąc uhonorować animatorów i organizatorów EDD zorganizował II Ogólnopolską Galę EDD, która odbyła się 21 listopada 2016 r. w Operze Wrocławskiej. Podczas uroczystości specjalne wyróżnienia NID za wkład w promocję Dni Dziedzictwa odebrali: Wicewojewoda Opolski **Violetta Porowska**, Marszałek Województwa Opolskiego **Andrzej Buła**, Prezydent Miasta Opola **Arkadiusz Wiśniewski**, a także Dyrektor Programowy Radia Opole **Zbigniew Górniak**.

Laureatami NID za organizację EDD 2016 zostali:

- Dariusz Zięba – Stowarzyszenie „Zielony Most” w Skorogoszczy
- Adrian Dwornicki – portal „Otmuchowskie zabytki i osobliwości” z Otmuchowa
- Roman Jarosiński – Stowarzyszenie „Dolina Małej Panwi” w Ozimku
- Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu
- Informacja Turystyczna w Nysie – Bastion św. Jadwigi
- Muzeum Ziemi Prudnickiej w Prudniku

na twoje zgłoszenie czekamy
do 31 października 2017 roku

zabytko
ogólnopolski konkurs filmowy
mania

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

informacje o konkursie
na stronie www.nid.pl

25. Europejskie Dni Dziedzictwa
9-10 i 16-17 września 2017

Krajobraz dziedzictwa Dziedzictwo krajobrazu

udział w wydarzeniach jest bezpłatny / www.edd.nid.pl

Patronat medialny:

Patronat honorowy:

